

nr 82

IULETYN TEPIS

Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизированных переводчиков
TEPIS

Wiosna 2015

SPIS TREŚCI
BIULETYNU TEPIS NR 82

1. Od redakcji	2
2. Władze PT TEPIS IX Kadencji	3
3. XXVIII Warsztaty Pragmatyki Zawodowej	4
4. Nowi Członkowie Honorowi PT TEPIS	6
5. Nowe Koło PT TEPIS w Lublinie	8
6. Walne Zebrania i wybory Zarządów Kół PT TEPIS	9
7. Udane Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego w Warszawie	10
8. Marcowe Repetytorium w Warszawie	11
9. Noworoczne Spotkanie Tepisjan w Warszawie	12
10. Podsumowanie wyników ankiety	14
11. Biblioteka ILS UW dziękuje PT TEPIS	15
12. TEPIS do MSW ws. art. 14 uztp	16
13. Spotkanie i rozmowy przedstawicieli PT TEPIS i MS	21
14. Tłumaczenia urzędowe w Europie – koniec pewnej ery?	25
15. PT TEPIS uczestnikiem projektu LIT Search	32
16. Pięciolecie Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA	33
17. Walne Zgromadzenie FIT Europe w Atenach	34
18. PT TEPIS w Dyrekcji Generalnej UE w Hiszpanii	35
19. PT TEPIS na konferencji w Opatiji	36
20. PT TEPIS w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej	38
21. Sprawozdanie Komisji Odpowiedzialności Zawodowej za 2014	39
22. Towarzystwo TEPIS Partnerem Projektu Muzeum Miasta Łodzi	45
23. Opinia prawna - stanowisko PT TEPIS nt. kartek z pieczęciami in blanco	51
24. Problemy praktyki zawodowej tłumaczy przysięgłych	55
25. Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	60
26. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	60
27. Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	60
28. Składka członkowska PT TEPIS	61
29. Liczba członków PT TEPIS	61
30. Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego	62

***Koleżanki i Koledzy,
Drodzy Członkowie PT TEPIS***

Chcąc zmieniać się dla Naszego wspólnego dobra i dostosować działania do potrzeb i oczekiwań naszych członków w zmieniającej się rzeczywistości władze nowej, IX już kadencji, zwróciły się do Wszystkich z Państwa z prośbą o odpowiedź na pytania zawarte w ankiecie. Choć nie Wszyscy z Państwa znaleźli czas na udzielenie odpowiedzi i odesłanie ankiety, Wszystkim tym, którzy odpowiedzieli, bardzo dziękuję. Wraz z całą Radą Naczelną bardzo sobie cenię wszelkie odpowiedzi i wszelkie konstruktywne uwagi, oraz inspirujące propozycje.

Podzielając sugestie wielu członków w Telegramie PT TEPIS oraz mailach będziemy przekazywać informacje, które powinny docierać do Państwa jak najszybciej. Biuletyn otrzymywać będzie Państwo w formie elektronicznej i będzie zawierał, jak dotychczas, m.in., ważne pisma, aby wszyscy mogli śledzić działania Rady Naczelnej i Kół oraz opinie, które Rada zamawia ze składek członkowskich na tematy ważne przede wszystkim dla członków, a często i całej grupy zawodowej. Biuletyn zawierać będzie również informacje o sprawach z jakimi Państwo zwracacie się do Rady Naczelnej, a które w naszej opinii mogą interesować również innych członków. W tym numerze, obok informacji o dotychczasowych działaniach zamieszczamy bardzo ważną opinię prawną mec. Pawła Gugały nt. „Czy udostępnianie kartek *in blanco* jest dozwolone”.

Rok 2015 - jubileuszowy rok Towarzystwa - rozpoczęliśmy pełni nadziei, wytrwałości i odwagi. Po 25 latach istnienia PT TEPIS nadal uważamy, że: nadzieja pomaga iść naprzód, wytrwałość – obstawać przy poglądach ważnych dla nas jako grupy zawodowej, a odwaga – wracać do wciąż nie załatwionych spraw. Nie tracimy nadziei na załatwienie tych najważniejszych dla naszej grupy zawodowej spraw, tym bardziej teraz, kiedy - po spotkaniu przedstawicieli PT TEPIS i STP z przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości - otwiera się szansa na ich załatwienie, gdyż Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło długo wyczekiwaną decyzję w sprawie powołania zespołu roboczego do spraw problematyki tłumaczy przysięgłych.

Z poparciem naszych członków i przychylnością tych tłumaczy, którzy jeszcze czekają z decyzją o dołączeniu do naszych szeregów, będziemy nadal wytrwale starać się zmieniać rzeczywistość i z odwagą wracać do wciąż jeszcze nie załatwionych spraw. Nie możemy i nie będziemy czekać na bardziej sprzyjające warunki. Dla nas najlepszy czas na działanie musi być i jest teraz!

Zofia Rybińska
prezes PT TEPIS

NOWE WŁADZE PT TEPIS NA KADENCJĘ 2014-2017

IX Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa TEPIS odbyło się w Bibliotece Narodowej w Warszawie dnia 11 października 2014 r.

Po rezygnacji z kandydowania do władz PT TEPIS przez dotychczasową prezes Danutę Kierzkowską, w głosowaniu tajnym **wybrano na prezesa Towarzystwa Zofię Rybińską** oraz dziesięciu członków **Rady Naczelnej**.

Skład Rady Naczelnej: dr Marta Czyżewska, Ewa Dmyterko, Elżbieta Gołębiowska, Małgorzata Kałuża, Krystyna Kołodziej, Joanna Miler-Cassino, Janusz Poznański, Dorota Staniszevska-Kowalak, dr Edward Szędzielorz, dr Mieczysław Żochowski.

Skład Sądu Koleżeńskiego: adw. Paweł Gugąła, Maryja Łucewicz-Napałkow, dr Aleksandra Podgórnjak-Musil, Witold Wójcik, Katarzyna Zajda.

Skład Komisji Rewizyjnej: Agnieszka Hein, Anna Labe, Anna Michalska.

Prezes Zofia Rybińska podziękowała ustępującej prezes dr Danucie Kierzkowskiej, po czym na mocy uchwały nr 9 Walnego Zgromadzenia Członków Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS **dr Danucie Kierzkowskiej nadano tytuł Prezesa Honorowego PT TEPIS.**

Opr. Danuta Kierzkowska

Od lewej: Joanna Miler-Cassino, Zofia Rybińska, Janusz Poznański, Danuta Kierzkowska, Mieczysław Żochowski, Dorota Staniszevska-Kowalak

XXVIII WARSZTATY PRAGMATYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

W październiku 2014 r. w salach Biblioteki Narodowej w Warszawie odbyły się XXVIII Warsztaty Pragmatyki Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych 11 października 2014 r. z udziałem znakomitych gości z Austrii, Czech i Niemiec.

Podczas uroczystej inauguracji obrad zostało podpisane porozumienie o współpracy między Towarzystwem PT TEPIS a Austriackim Stowarzyszeniem Tłumaczy Sądowych (ÖVGD), w imieniu którego dokument sygnowała Christine Springer, prezes ÖVGD, i Danuta Kierzkowska w imieniu PT TEPIS.

Następnie wręczono dyplomy Członkom Honorowym PT TEPIS: Christine Springer (ÖVGD), Joannie Ziemskiej (ÖVGD), Andre Lindemannowi (BDÚ), Christiane Driesen (EULITA) i Evie Gorgolovej (KTPČS), na ręce której przekazano dyplom Andreja Rady.

Ogłoszono również nominacje do odznaczeń państwowych członków PT TEPIS, które otrzymali udekorowani srebrnymi piórkami: Paulina Leśniak, Marian Baranowski, Anna Labe, Monika Mostowy i Zofia Wisłocka. Następnie wręczono wyróżnionym Tepisjanom „Oznakę za Zasługi dla PT TEPIS”: Annie Jopek-Bosiackiej, Pawłowi Gugale, Urszuli Deji, Dorocie Kuipers i Grażynie Zajączkowskiej.

Obrady rozpoczęto powołaniem Międzynarodowego Panelu Tłumaczy Sądowych, którego członkowie referowali tematy wprowadzane przez Danutę Kierzkowską jako moderatora na temat statusu i praktyki tłumaczy sądowych w Polsce, Czechach, Słowacji, Austrii i Niemczech.

Szeroko zakrojona tematyka wypowiedzi członków Panelu oraz dyskusja plenarna uczestników Warsztatów dotyczyła takich kwestii jak: struktura organizacyjna stowarzyszenia, kwalifikacje i liczba członków, aktualny status prawny tłumaczy sądowych (TS) w danym kraju i perspektywy jego zmian na lepsze, relacje stowarzyszenia z ministrem sprawiedliwości, innymi organami rządowymi i z uczelniami, korzyści z przynależności do Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT i Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA oraz z wpisu członków stowarzyszeń do europejskiego rejestru tłumaczy LIT Search, stosunki stowarzyszenia z agencjami tłumaczy, jak również zasady wynagradzania tłumaczy sądowych według stawek urzędowych w porównaniu do wolnorynkowych oraz bieżące problemy zawodowe tłumaczy sądowych w danym kraju.

W przerwie obrad uczestnicy mogli zapoznać się z nowymi publikacjami partnerskiego Wydawnictwa Translegis, w tym z numerem 22 specjalistycznego czasopisma „Lingua Legis” zawierającym artykuły wybrane z publikacji wydanej dla uczestników międzynarodowej konferencji w Krakowie (3-5 kwietnia 2014 r.) pt. „Nowe zadania dla tłumaczy sądowych w rozszerzonej Europie”. Wstęp na Warsztaty był tym razem wolny, jednak zadziwiająco niska frekwencja uczestników rozczarowała organizatorów. Nie przeszkodziło to dobremu nastrojowi, który po obradach towarzyszył wszystkim podczas Hieronimkowego Koktajlu z okazji Międzynarodowego Dnia Tłumacza.

Opr. Danuta Kierzkowska

NOWI CZŁONKOWIE HONOROWI PT TEPIS

AUSTRIACKIE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY SĄDOWYCH ÖSTERREICHISCHER VERBAND DER GERICHTS DOLMETSCHER

ÖVGD

CHRISTINE SPRINGER

Christine Springer jest prezesem Austriackiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (ÖVGD) od 1981 roku. Z jej inicjatywy powstała koncepcja egzaminu dla przysięgłych tłumaczy sądowych, którego regulamin obowiązuje w Austrii do dnia dzisiejszego. Współpracuje z ustawodawcą w zakresie nowelizacji ustawy o biegłych i tłumaczach sądowych, w wyniku której wprowadzona została obowiązkowa certyfikacja tłumaczy przysięgłych. Przez wiele lat była przewodniczącą komisji certyfikacyjnej. Działa też jako wykładowca, m.in. w Instytucie Translatoryki w Grazu.

Christine Springer, po ukończeniu studiów translatorskich w Wiedniu i we Włoszech, wykonuje zawód tłumacza prawniczego i medycznego, a także tekstów z zakresu muzyki i muzykologii, takich jak libretta oraz scenariusze teatralne i telewizyjne. Jest także uznanym tłumaczem konferencyjnym. Za swoją działalność była wielokrotnie nagradzana, m. in. Srebrnym Krzyżem Honorowym Republiki Austrii, krzyżem Zakonu Maltańskiego Croce con Stemma dell'Ordine al Merito Melitense oraz Odznaką Honorową austriackiego Stowarzyszenia Biegłych Sądowych.

FEDERALNE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY BUNDESVERBAND DER DOLMETSCHER UND ÜBERSETZER e. V.

BDÜ

ANDRÉ LINDEMANN

André Lindemann, lat 53, po studiach translatorskich w roku 1986 rozpoczął karierę jako tłumacz języka polskiego zatrudniony w policji niemieckiej i od 2007 roku pracuje w Polsko-Niemieckim Centrum Współpracy Służb Granicznych, Policyjnych i Celnych w Świecku.

Od prawie dwudziestu działa pełniąc różne funkcje w niemieckim Federalnym Stowarzyszeniu Tłumaczy, najpierw w krajach Berlina/Brandenburgii, a potem na szczeblu federalnym.

André Lindemann przez wiele lat zajmował się szczególnie sprawami tłumaczy prawniczych i sądowych na szczeblu stowarzyszenia krajowego, a następnie na szczeblu federalnym i europejskim. W 2011 roku został wybrany prezesem Federalnego Stowarzyszenia Tłumaczy BDÜ i od tego czasu pracuje między innymi nad modernizacją i profesjonalizacją jednego z największych zawodowych stowarzyszeń tłumaczy w Europie, które obecnie liczy około ośmiu tysięcy członków.

AUSTRIACKIE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY SĄDOWYCH ÖSTERREICHISCHER VERBAND DER GERICHTS DOLMETSCHER

ÖVGD

JOANNA ZIEMSKA

Joanna Ziemska, wieloletnia animatorka doskonalenia zawodowego austriackich tłumaczy sądowych języka polskiego w ramach struktur Austriackiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (ÖVGD) w zakresie niemiecko-polskiej terminologii prawniczej i sądowej, członek komisji egzaminacyjnych dla kandydatów na tłumaczy sądowych, jest wykładowcą w Instytucie Translatoryki Uniwersytetu Wiedeńskiego. Jako nauczyciel tłumaczenia specjalistycznego od wielu lat wykłada gościnnie na uniwersytetach polskich, jest cenionym tłumaczem konferencyjnym, sądowym i literackim. W jej dorobku translatorskim znajdują się przekłady księzek Elfriede Jelinek - laureatki Nagrody Nobla. Joanna Ziemska jest aktywną propagatorką wysokiej kultury przekładu na język polski w Austrii i na język niemiecki w Polsce wśród tłumaczy specjalistycznych i literackich oraz adeptów zawodu.

EUROPEJSKIE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY SĄDOWYCH EUROPEAN LEGAL INTERPRETERS AND TRANSLATORS ASSOCIATION EULITA

MIĘDZYNARODOWE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY KONFERENCYJNYCH ASSOCIATION INTERNATIONALE DES INTERPRÈTES DE CONFERENCE AIIC

CHRISTIANE DRIESSEN

Christiane Driesen, tłumacz sądowy i konferencyjny, pracuje głównie dla instytucji unijnych, Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, Rady Europy, Europejskiego Urzędu Patentowego oraz Międzynarodowego Trybunału Morskiego. Jest autorką licznych publikacji o etyce zawodowej i kształceniu tłumaczy ustnych. Od wielu lat zajmuje się aktywnie kształceniem tłumaczy na uczelniach niemieckich, aktualnie kieruje projektem kształcenia tłumaczy sądowych na Uniwersytecie w Hamburgu.

Christiane Driesen jest członkiem założycielem i wiceprezesem stowarzyszenia EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association) oraz przewodniczącą Komitetu Tłumaczy Prawniczych i Sądowych Stowarzyszenia AIIC. W roku 2014 została laureatką prestiżowej nagrody im. Danicy Seleskovich.

**IZBA TŁUMACZY SĄDOWYCH REPUBLIKI CZESKIEJ
KOMORA SOUDNICH TLUMOČNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY
KST ČR**

EVA GORGOLOVA

Eva Gorgolova jest prezesem Izby Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej, wybranym jako wieloletni aktywny członek Zarządu Izby i tłumacz sądowy od ponad 20 lat. Zawsze zajmowała się organizowaniem doskonalenia zawodowego, starając się o upowszechnienie wiedzy o zawodzie tłumacza sądowego, podnoszenie kwalifikacji praktykujących tłumaczy oraz ułatwienie im dostępu do ustawicznego samokształcenia. Poświęcała też wiele uwagi, czasu i trudu opiniowaniu nowych przepisów prawa dotyczącego tłumaczy sądowych, organizowaniu grup roboczych i negocjacji z Ministerstwem Sprawiedliwości. Starala się też o dobrą współpracę z innymi organizacjami zrzeszającymi tłumaczy, zwłaszcza ze Związkiem Tłumaczy Republiki Czeskiej i Izłą Tłumaczy Języka Migowego, jak również z uniwersytetami i Akademią Sądową, która kształci pracowników wymiaru sprawiedliwości. Szczególnym sukcesem była międzynarodowa konferencja, której organizacją kierowała w 2012 roku w Pradze. To z jej inicjatywy Izba stała się członkiem EULITA i FIT oraz może poszczycić się współpracą ze stowarzyszeniami tłumaczy w innych krajach Unii Europejskiej.

**STOWARZYSZENIE TŁUMACZY
JEDNOTA TLUMOČNÍKŮ A PŘEKLADATELŮ
JTP**

ANDREJ RÁDY

Dr Andrej Rády jest założycielem JTP - stowarzyszenia zrzeszającego tłumaczy słowackich i czeskich, jego wieloletnim prezesem od 1990 roku i współautorem projektu obecnie obowiązującej ustawy o tłumaczach sądowych. Andrej Rády jest doświadczonym tłumaczem słowa żywego i pisanego języka fińskiego, niemieckiego i słowackiego, specjalizującym się w przekładach współczesnej literatury. W swoim dorobku posiada między innymi przekład powieści M. Waltari „Czarny Anioł”. Za swoje zasługi otrzymał tytuł Członka Honorowego stowarzyszenia JTP.

NOWE KOŁO PT TEPIS W LUBLINIE

W dniu 22 listopada 2014 r. w gmachu Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyło się Zebranie Założycielskie Lubelskiego Koła Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Zebranie Założycielskie poprzedzone było wykładem Prezesa Honorowego PT TEPIS dr Danuty Kierzkowskiej nt. „Status i etyka tłumacza przysięgłego”. Frekwencja dopisała – widać było, że tłumacze przysięgli i specjalistyczni są zainteresowani współdziałaniem w swoim regionie. Serdecznie witamy Lublin na naszej Tepisowskiej mapie i trzymamy kciuki za aktywny rozwój nowego, siódmego już koła PT TEPIS!

Beata Brice

Prezes Lubelskiego Koła Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS

Opr. Joanna Miler-Cassino

WALNE ZEBRANIA I WYBORY ZARZĄDÓW KÓŁ PT TEPIS IX KADENCJI WŁADZ TOWARZYSTWA

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS działa na terenie całego kraju w siedmiu Kółach. Pod koniec 2014 i na początku 2015 roku w każdym Kole odbyły się Walne Zebrania, podczas których dokonano wyboru do Zarządów w poszczególnych Kółach. W wielu tych zebraniach uczestniczyły osobiście prezes PT TEPIS mgr Zofia Rybińska oraz wiceprezes mgr Joanna Miler-Cassino.

I tak: 15 listopada 2014 roku miało miejsce Walne Zebranie w **Małopolskim Kole PT TEPIS**. Podczas posiedzenia dokonano wyboru władz w Kole. Prezesem została dr Maria Metzler. Wybrano również dwie wiceprezes, mgr Monikę Mostową i mgr Zofię Wisłocką. Skarbnikiem Koła została mgr Anna Labe, sekretarzem mgr Witold Wójcik, a członkiem Zarządu mgr Urszula Deja.

15 grudnia odbyło się Walne Zebranie w **Podlaskim Kole PT TEPIS**. W wyniku wyborów do władz Koła kolejnej kadencji wyłoniono Zarząd w następującym składzie: prezes: mgr Krystyna Sacha, sekretarz: mgr Karolina Sacha i skarbnik: mgr Anna Sulima.

Górnośląskie Koło PT TEPIS zwołało swoje Walne Zebranie 16 stycznia 2015 roku. Na prezesa Koła wybrano ponownie dr Aleksandrę Podgórną-Musil, wiceprezesem została mgr Aleksandra Cichoń-Królikowska, sekretarzem mgr Anna Kraus, skarbnikiem Koła mgr Katarzyna Zajda, a członkiem Zarządu mgr Barbara Waldek-Szwarc.

Następnego dnia, 17 stycznia 2015 zebrało się **Pomorskie Koło PT TEPIS**, aby wybrać Zarząd Koła. Mgr Paulina Leśniak została ponownie prezesem Koła, funkcję sekretarza przejęła prof. Beata Kędzia-Klebeko, a skarbnikiem została mgr Anna Komorowska.

Najmłodsze, **Lubelskie Koło PT TEPIS** odbyło swoje Walne Zebranie 24 stycznia 2015 roku. Wybrano Zarząd, w skład którego weszło 5 osób: prezes mgr Beata Brice, wiceprezes mgr Agata Osuch, wiceprezes mgr Marcin Cichowlas, sekretarz mgr Joanna Rynkowska-Walczak, skarbnik mgr Bożena Mazur Chodyczko i członek Zarządu mgr Aleksandra Piasecka.

18 lutego 2015 roku miało miejsce Walne Zebranie **Dolnośląskiego Koła PT TEPIS**, podczas którego wybrano liczny Zarząd Koła. Prezesem w kolejnej kadencji władz Koła został ponownie mgr Jerzy Ogonowski, rolę skarbnika przejmuje mgr Mariusz Bazanowski, funkcję sekretarza obejmuje mgr Katarzyna Biernacka-Licznar, wybrano też czterech członków zarządu w składzie: mgr Dominik Mikołajczak, mgr Ewa Urbańczyk-Piskorska, mgr Renata Strojewska i mgr Małgorzata Sakwerda. Dokonano też wyboru specjalnego Pełnomocnika Zarządu ds. grup niemieckich, została nim mgr Katarzyna Witczyńska.

Lubuskie Koło PT TEPIS dokonało wyboru nowych władz na Walnym Zebraniu w dniu 25 lutego 2015 roku. Prezesem Koła została mgr Joanna Buca, skarbnikiem mgr Dorota Rogowska, a sekretarzem Koła mgr Beata Sławińska-Kabza.

Wszystkim Prezesom i Zarządom serdecznie gratulujemy i życzymy satysfakcji z pracy na rzecz środowiska tłumaczy.

*Opr. Krystyna Kołodziej
Pełnomocnik Rady Naczelnej ds. Kół PT TEPIS*

UDANE XXIX WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO W WARSZAWIE

W dniu 6 grudnia 2014 r. Kolegium Doskonalenia Zawodowego Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS zorganizowało kolejne, tym razem już XXIX Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego. Po raz pierwszy korzystaliśmy z nowoczesnych i komfortowych pomieszczeń Instytutu Lingwistyki Stosowanej w Warszawie przy ul. Dobrej 55.

Zainteresowanie grudniowymi warsztatami było tak duże, że obszerna aula nie mogła pomieścić wszystkich przybyłych uczestników, być może dlatego, że spora ich część zgłosiła się w ostatniej chwili. O ważnych dla tłumaczy sprawach na sesji plenarnej mówili adwokat Paweł Gugąła („Zmiany w zasadach rozliczeń kosztów tłumaczenia ustnego”) oraz sędzia Jolanta Marek-Trocha („Zmiany w przepisach kodeksu karnego istotne dla tłumaczy przysięgłych”). Wiceprezes PT TEPIS, mgr Joanna Miler-Cassino, przedstawiła zasady prowadzenia repertorium zgodnie z wytycznymi Komisji Odpowiedzialności Zawodowej, a dr Łucja Biel, mgr Dorota Staniszevska-Kowalak i mgr Zofia Rybińska opowiedziały o projektach europejskich pt. Understanding Justice, LIT Search i QUALETRA.

Po przerwie obiadowej odbyły się zajęcia w sekcjach językowych. Zupełną nowością była sekcja azjatycka kierowana przez panią dr hab. Aleksandrę Matulewską i dr Yuki Horie. W grupie tej poruszono tematykę „Terminologii koreańskiego prawa spadkowego w przekładzie na angielski i polski (dr hab. Aleksandra Matulewska i dr hab. Kyong-geun Oh), „Terminologii umów w przekładzie polsko-koreańskim” (mgr Emilia Wojtasik), „Przekładu umów wietnamskich na język polski” (mgr Bogdan Nowicki), „Polskiej i japońskiej terminologii z zakresu umów o przeniesienie praw autorskich” (dr Yuki Horie i mgr Paula Trzaskawka). Była także mowa o „Przekładzie indonezyjskich umów o przeniesieniu praw do nieruchomości na język polski” (mgr Daria Zozula) oraz o „Polskiej i chińskiej terminologii z zakresu praw rzeczowych” (mgr Paulina Skorupska).

W sekcji angielskiej pod przewodnictwem mgr Ewy Dmyterko poruszono takie tematy jak: „Terminologia i frazeologia polskiego, angielskiego i amerykańskiego prawa spółek: walne zgromadzenie” (dr Łucja Biel), „Governance: the multiple meanings of the term and the challenges encountered in translating them into Polish” (mgr Marta Skorek), czy „Prawo konkurencji w tłumaczeniach - pułapki i ciekawostki” (mgr Anna Młodawska) oraz „Specyfika tłumaczenia patentów farmaceutycznych i medycznych” (mgr Agnieszka Bartosiak). Dr hab. Aleksandra Matulewska wygłosiła na zakończenie referat nt. „Horrorów tłumaczeniowych - czy tłumacze z piekła rodem? Czyli kilka słów o efektywności komunikacji interlingwalnej”, zaś mgr Ewa Dmyterko zajęła się kwestią „What is ‘reasonable’?”

Sekcję francuską prowadziła mgr Małgorzata Kałuża, która wygłosiła referat na temat „Pozwy i wyroki w sprawach rozwodowych. Rozwód z orzeczeniem i bez orzeczenia winy, przykłady pozwów i wyroków polskich i francuskich”. Ponadto można było zapoznać się z „Francuską terminologią w dokumentach w postępowaniu karnym” (mgr Jolanta Sarniak), „Terminologią dotyczącą umów w aspekcie translologicznym polsko-francuskim i francusko-polskim” (mgr Paulina Nowak-Korczy) oraz omówieniem „Sytuacji spornych między sądami (sędziami) a tłumaczami w Polsce i we Francji” (mgr Barbara Bosek).

W sekcji niemieckiej, której przewodniczyła dr Marta Czyżewska, słuchacze mogli się zapoznać z terminologią dotyczącą „dopalaczy” (mgr Krystyna Kołodziej), propozycjami tłumaczeń orzeczeń rozwodowych i intercyz (mgr Paweł Gugąła), a także poznać problematykę zaginięć dzieci i porwań rodzicielskich (mgr Grzegorz Kostka).

Obradowała także sekcja włoska prowadzona przez mgr Patrycję Kuryszko. Uczestnicy mieli okazję usłyszeć referaty o „Wspólnotowych dowodach eksportu i dostaw towarów: DAE, SAD, DDT, DDA” (mgr Zdzisława Czyż), „Słownictwie w procesie budowlanym (projektowym i wykonawczym) polskim i włoskim” (mgr Dagmara Kozik), czy o „Najnowszych zmianach we włoskim postępowaniu karnym (dr Mieczysław Żochowski). Mgr Teresa Skrodzka przedstawiła temat „Nietypowe dokumenty włoskie”, zaś mgr Małgorzata Andrzejewska „Błędy językowe w tekstach prawnych - teoria i praktyka”.

Mikołajkowe warsztaty okazały się być bardzo udanym, urozmaiconym tematycznie i pożytecznym dla tłumaczy spotkaniem, co cieszy tym bardziej, że był to okres przedświąteczny, a mimo to frekwencja była bardzo wysoka. Należy mieć nadzieję, że tematyka kolejnych warsztatów, ciekawi prelegenci, różnorodność sekcji językowych oraz nowe miejsce obrad będą magnesem przyciągającym coraz więcej tłumaczy, którzy doceniają możliwość dalszego doskonalenia zawodowego. Serdecznie zapraszamy!

Opr. Marta Czyżewska

MARCOWE REPETYTORIUM DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH W WARSZAWIE

14 marca 2015 r. odbyło się kolejne Repetytorium zorganizowane przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Również i tym razem mogliśmy korzystać z gościnności Instytutu Lingwistyki Stosowanej w Warszawie przy ul. Dobrej 55.

Sesję plenarną otworzyła dr Agata Hącia, która w swoim wykładzie na temat „Zależności sensu tekstu od jego postaci interpunkcyjnej” poza przedstawieniem niezłomnych zasad stosowania przecinka obaliła również kilka mitów odnośnie do stosowania tego ważnego znaku interpunkcji. Dawkę silnych emocji zafundowała nam nasza kolejna prelegentka lek. med. Agnieszka Dąbkowska, specjalista medycyny sądowej swoim wykładem „Badanie pośmiertne i badanie sądowo-lekarskie osób żywych - zarys terminologii sądowo-lekarskiej”. Temat - choć niezbyt często pojawiający się w naszych tłumaczeniach - wzbudził duże zainteresowanie uczestników, jak i chęć pogłębienia tematyki tłumaczeń sądowo-lekarskich.

Po przerwie kawowej odbyły się zajęcia w sekcjach językowych, które w większości nawiązywały do tematyki tłumaczeń medycznych. Z dużym zadowoleniem odnotowaliśmy reaktywację sekcji hiszpańskiej, co było możliwe dzięki energicznym działaniom Ewy Urbańczyk-Piskorskiej, która jest tłumaczem przysięgłym zarówno języka hiszpańskiego jak i angielskiego.

Wyniki opracowanego przez Komisję Doskonalenia Zawodowego kwestionariusza poziomu zadowolenia uczestników marcowego Repetytorium pokazały, że znakomita większość uczestników bardzo pozytywnie oceniła prelegentów i wybór tematyki. Taka ocena oczywiście znacznie podniosła poziom zadowolenia KDZ, ale nie na tyle aby przysłoniło nam to fakt, że pewne kwestie wymagają jeszcze dopracowania. Dziękujemy za Państwa udział i zapraszamy na następne Repetytorium 30 maja br., które zgodnie z sugestią wielu uczestników będzie poświęcone głównie tematyce ubezpieczeń.

Opr. Ewa Dmyterko

NOWOROCZNE SPOTKANIE TEPISJAN W WARSZAWIE - ROK 2015 ROKIEM JUBILEUSZOWYM PT TEPIS

10 stycznia 2015 r. odbyło się Spotkanie Noworoczne PT TEPIS zorganizowane przez Radę Naczelną w restauracji Batida w Warszawie. Podczas spotkania, prezes Zofia Rybińska ogłosiła rok 2015 rokiem jubileuszowym Towarzystwa TEPIS.

Prezes PT TEPIS poinformowała Koleżanki i Kolegów, że w jubileuszowym roku wszystkie spotkania i akcje szkoleniowe prowadzone w ramach doskonalenia zawodowego, planowane w Warszawie i w miastach będących siedzibą Koła PT TEPIS, będą miały charakter jubileuszowy. **Uroczyste obchody 25-lecia PT TEPIS odbędą się podczas jubileuszowej konferencji w dniach 10-11 października 2015 r. w Warszawie.** Już dziś zapraszamy na nie wszystkich Tepisjan!

Opr. Joanna Miler-Cassino

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA WYSTĄPIEŃ

podczas
Jubileuszowej Konferencji
pt. **„Przyszłość zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego
- nowe wyzwania”**

organizowanej przez
Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
pod patronatem honorowym Dziekana Wydziału Lingwistyki Stosowanej
prof. UW dr hab. Krzysztofa Hejwowskiego

we współpracy
z Instytutem Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

10-11 października 2015 r.
w gmachu Biblioteki UW oraz Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW
w Warszawie przy ul. Dobrej 55

Profil konferencji:

- status prawny tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych w Polsce
- kształcenie tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych w Polsce
- badania nad przekładem specjalistycznym
- doskonalenie zawodowe tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych w Polsce
- przyszłość i perspektywy rozwoju zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego
- sekcja języka polskiego, sekcje języków obcych i warsztaty

Termin zgłaszania wystąpień konferencyjnych do 30 maja 2015 r.
Informacja o przyjęciu wystąpień do 30 czerwca 2015 r.

Planujemy publikację wystąpień konferencyjnych.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW ANKIETY RADY NACZELNEJ SKIEROWANEJ DO CZŁONKÓW PT TEPIS „ZMIENIAMY SIĘ DLA NASZEGO WSPÓLNEGO DOBRA”.

Bardzo dziękujemy za czas poświęcony na wypełnienie ankiety. Dzięki jej wynikom PT TEPIS będzie mogło dostosować się do aktualnych warunków i iść z duchem czasu. Oto pokrótce wyniki ankiety:

Przystępując do PT TEPIS, członkowie kierowali się chęcią przynależności do stowarzyszenia dbającego o interesy grupy zawodowej tłumaczy, możliwością osobistej wymiany doświadczeń zawodowych, a także możliwością dostępu do aktualnych informacji w zakresie prawnym i podatkowym, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez tłumacza. Najważniejszym powodem przystąpienia do PT TEPIS jest dla wielu członków chęć aktywnego doskonalenia swoich kompetencji i umiejętności zawodowych podczas repetytoriów, warsztatów czy laboratoriów.

Wszyscy członkowie stosują w swojej pracy zasady etyki i praktyki zawodowej zawarte w Kodeksie tłumacza przysięgłego.

Większość członków jest zadowolona z działalności PT TEPIS. Dzięki informacjom zawartym na stronie internetowej oraz w Biuletynie członkowie mają zapewniony regularny dostęp do informacji bieżących. Działalność PT TEPIS według wielu osób wypełniających ankietę wymaga ulepszenia i dostosowania się do ciągle zmieniających się warunków gospodarczych i społecznych. Podstawową kwestią wymagającą zmiany jest według tłumaczy zintensyfikowanie działań zmierzających do rewaloryzacji stawek tłumaczy przysięgłych przez Ministra Sprawiedliwości. Kluczową zmianą dla większości członków mieszkających poza stolicą jest poszerzenie działalności kół PT TEPIS w zakresie szkoleń i spotkań dla tłumaczy.

Kwestia komunikacji z członkami również wymaga modyfikacji. Biuletyn jest dobrą formą, ale według wielu członków należałoby zastąpić go kontaktami za pośrednictwem poczty elektronicznej, webinariami i większą obecnością na portalach społecznościowych.

Bardzo istotnym punktem w ankiecie był punkt 8: *"Jakie działania zmierzające do spowodowania podwyżki wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych (inne niż dotychczasowe coroczne pisma do Ministerstwa Sprawiedliwości, Rzecznika Praw Obywatelskich, zorganizowanie Forum Tłumaczy Przysięgłych, udział w wysłuchaniu publicznym nt. deregulacji oraz petycja w Sejmie i Senacie.) PT TEPIS powinno podejmować wobec władz (Ministerstwa Sprawiedliwości)?* Na to pytanie wszyscy jednogłośnie odpowiedzieli, iż należałoby wystosować list do Ministra Sprawiedliwości z zapowiedzią ogólnopolskiego strajku dotyczącego obsługi instytucji administracji publicznej przez tłumaczy przysięgłych. Tak drastyczny krok ze strony tłumaczy przysięgłych mógłby, zdaniem ankietowanych, spowodować zwrócenie uwagi polityków i mediów na tak poważny aspekt naszej działalności.

Wiele uwag przekazano na temat dotychczasowej strony internetowej www.tepis.org.pl. Często dotyczyły one jej czytelności. Wiele osób prosi o unowocześnienie jej, dodanie linków, skrótów do informacji przeznaczonych wyłącznie dla członków PT TEPIS.

Dotychczasowe formy doskonalenia zawodowego są jak najbardziej oczekiwane przez członków. Jednakże webinary oraz filmy dostępne na stronie internetowej TEPIS byłyby doskonałym uzupełnieniem tej oferty. Takie nowoczesne formy szkoleń umożliwiłyby doskonalenie się tłumaczy ze wszystkich zakątków Polski. W dyskusji na temat doskonalenia

zawodowego pojawił się ciekawy pomysł w zakresie wprowadzenia szkoleń z retoryki na wzór obowiązkowych szkoleń dla adwokatów i radców prawnych.

Istotną kwestią w uwagach do ankiety był brak legitymacji tłumacza przysięgłego (takich, jak np. legitymacje adwokackie, czy radcowskie). Tłumacze muszą często okazywać zaświadczenia wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w niewygodnym formacie A4.

W podsumowaniu pogratulowano pomysłodawcom ankiety i złożono podziękowania władzom PT TEPIS za zaangażowanie w dotychczasową działalność.

Opr. Patrycja Kuryszko

**BIBLIOTEKA INSTYTUTU LINGWISTYKI STOSOWANEJ
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO DZIĘKUJE PT TEPIS**

Z myślą o adeptach sztuki przekładu PT TEPIS przekazał Bibliotece Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego gromadzone przez lata publikacje z dziedzin związanych z przekładem. W odpowiedzi otrzymaliśmy od ILS UW piękne podziękowania oraz zaproszenie. Cytujemy: „*Gdyby okazało się, że członkom PT TEPIS potrzebne do pracy byłyby bądź przekazane przez Państwa tytuły, bądź inne pozycje z naszego księgozbioru, serdecznie zapraszamy do naszej czytelnicy na Dobrej 55*”.

Drodzy Tepisjanie – pamiętajcie o gościnnej czytelnicy ILS! Dla porządku przypominamy adres:

Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW
ul. Dobra 55
00-312 Warszawa
Tel. 22 552 60 46

Opr. Joanna Miler-Cassino

ZMIANA ART. 14 USTAWY O ZAWODZIE TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Zmiana art. 14 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, wprowadzona ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741), ze względu na lakoniczne, mało precyzyjne sformułowanie, zrodziła wśród tłumaczy języków posługujących się alfabetem niełacińskim (w praktyce – głównie cyrylicą) lub innym systemem pisma, szereg istotnych pytań.

Już sam początek zdania stanowiącego art. 14 („Dokonując tłumaczenia imion i nazwisk...”) budzi co najmniej zdziwienie, ponieważ imion i nazwisk nigdy nie tłumaczymy, lecz zapisujemy, stosując... no, właśnie, co? Odpowiedzi na to pytanie w znowelizowanym art. 14 nie znajdziemy.

PT TEPIS w dniu 14 stycznia 2015 r. skierowało w tej sprawie do Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Załącznik 1) stosowne zapytanie i prośbę o wyjaśnienie zasadniczych wątpliwości, zwracając się jednocześnie z propozycją spotkania przedstawicieli wymienionego departamentu MSW, Ministerstwa Sprawiedliwości i PT TEPIS, którego celem byłoby opracowanie szczegółowego komentarza do ww. zmiany uztp.

Tłumaczom przysięgłym sugerujemy w tej sytuacji, by do chwili skomentowania przez ustawodawcę wspomnianej zmiany art. 14 stosowali zasady przyjęte i zaakceptowane w roku 2008 (przez trzy ww. zainteresowane strony), zalecane w § 34 i § 36 Kodeksu tłumacza przysięgłego, zgodnie z którymi dane osobowe – imię i nazwisko plus ewentualnie imię ojcowskie – w tłumaczonych na język polski dokumentach stanu cywilnego podawane było w trzech wersjach: w transkrypcji polskiej, wersji oryginalnej oraz w wersji zgodnej z dokumentem podróży, przy czym zgodnie z ustawowym nakazem znowelizowanego art. 14 ust. 2 brzmienie podane w dokumencie podróży należy umieścić w pierwszej kolejności, zaś dwie pozostałe wersje w nawiasie kwadratowym kursywą w dalszej kolejności.

Z odpowiedzią MSW na nasze pismo zapoznamy tłumaczy przysięgłych niezwłocznie po jej otrzymaniu.

Opr. Edward Szędziolorz

Pismo PT TEPIS zostało przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przekazane Ministerstwu Sprawiedliwości (Załącznik 2). PT TEPIS pozostaje w roboczym kontakcie z Ministerstwem Sprawiedliwości w celu wypracowania satysfakcjonujących środowisko tłumaczy przysięgłych rozwiązań.

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH "EULITA"
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

RN. Prez. 2/15

Warszawa, dnia 14 stycznia 2015 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Departament Spraw Obywatelskich
Dyrektor Karolina Granda
Plac Pawińskiego 17/21
02-106 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

w związku z wejściem w życie zmiany art. 14 w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz wobec braku konsultacji z nami podczas procesu prawodawczego, pojawiły się następujące wątpliwości, które uniemożliwiają ustalenie intencji ustawodawcy oraz jej właściwe upowszechnienie w środowisku tłumaczy przysięgłych.

1) Zgodnie z brzmieniem dodanego ust. 2 art. 14 uztp, w przypadku braku dokumentu podróży tłumacz powinien imię i nazwisko zapisać (oczywiście, zapisać, a nie dokonać tłumaczenia, ponieważ imion i nazwisk nie tłumaczy się) *"zgodnie z regulami pisowni obowiązującymi w kraju, w którym został sporządzony tłumaczony dokument"*. Z takiego sformułowania nie wynika jasno, co ustawodawca ma na myśli, mówiąc o "regulach pisowni". Na przykład w Polsce obowiązują reguły pisowni języka polskiego, zaś w Rosji - reguły pisowni języka rosyjskiego, niemające nic wspólnego ani z transliteracją, ani z transkrypcją. Miałoby sens stwierdzenie: "zgodnie z regulami pisowni obowiązującymi w kraju, w którym zostało sporządzone tłumaczenie dokumentu", czyli np. w Polsce. Wówczas należałoby zastosować zasady transkrypcji (a nie transliteracji) ustalone przez polskiego Ministra Spraw Wewnętrznych odpowiednim rozporządzeniem. Ponieważ jednak ustawodawcy chodzi o kraj, w którym został sporządzony tłumaczony dokument, więc być może chodzi mu właśnie o obowiązujące w tym kraju zasady transkrypcji lub transliteracji, ale nie wynika to wcale z brzmienia zapisu ust. 2 art. 14 uztp.

2) W paszporcie np. obywatela Rosji imię i nazwisko, oprócz pisowni cyrylicą, podane jest także w transliteracji angielskiej. Ta sama osoba może mieć już polską kartę pobytu z pisownią imienia i nazwiska w transkrypcji polskiej. Wprawdzie sama karta pobytu nie jest dokumentem podróży, niemniej wraz z paszportem upoważnia do wielokrotnego przekroczenia granicy. Którą wersję ma przyjąć tłumacz? Tekst dokonanej zmiany w art. 14 tej kwestii nie wyjaśnia.

3) Jeszcze bardziej skomplikowany jest ten sam problem w odniesieniu do byłych obywateli ZSRR, np. Ukraińców czy Białorusinów. Imiona i nazwiska tych osób są wprawdzie zapisane w paszporcie (oprócz cyrylicy) w transliteracji angielskiej, ale z języka ukraińskiego czy

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

LENGYEL HÍTES- ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSÉGE
TEPIS

PT TEPIS • ul. Krasińskiego 16 lok. 134 • 01-581 Warszawa

• Tel./faks: 22 839 49 52

Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480

Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH "EULITA"
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

białoruskiego, a nie rosyjskiego. Jaką wówczas przyjąć wersję, skoro tłumaczenie dokumentu ma być sporządzone z języka rosyjskiego?

Problemów zapisu imion i nazwisk w tłumaczonych dokumentach jest więcej, zwłaszcza wobec mnogości alfabetów stosowanych w językach, z których dokonuje się tłumaczenia na język polski. Skoro ustawodawca nie skonsultował tej zmiany z praktykami zawodu tłumacza przysięgłego, to powinien te wszystkie wątpliwości jak najszybciej wyjaśnić. Dlatego, kontynuując dotychczasowe kontakty instytucjonalne między MSW a MS i TEPIŚ-em, proponujemy spotkanie przedstawicieli TEPIŚ-u, przedstawicieli Departamentu Zawodów Prawniczych Ministerstwa Sprawiedliwości z przedstawicielami Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które miałyby na celu opracowanie szczegółowego komentarza do ww. zmiany uztp.

Oczekując pozytywnej odpowiedzi, pozostaję z poważaniem

dr Edward Szędziłorz, przewodniczący
Kolegium Ekspertów PT TEPIŚ

Zofia Rybińska
prezes

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIŚ

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIŚ

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIŚ

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIŚ

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIŚ

LENGYEL HITES-ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSÉGE
TEPIŚ

PT TEPIŚ • ul. Krasińskiego 16 lok. 134 • 01-581 Warszawa

• Tel./faks: 22 839 49 52

Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480

Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

Załącznik 2 Pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do Ministerstwa Sprawiedliwości

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych

Departament Spraw Obywatelskich

DSO-WSC-6000-13/2015

Warszawa, dnia 19 lutego 2015r.

~~Pani
Iwona Kujawa
Dyrektor
Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu
do Pomocy Prawnej
Ministerstwo Sprawiedliwości~~

Szanowna Pani Dyrektor,

W załączeniu uprzejmie przekazuję wystąpienie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych Nr RN.Prez.2/15 z dnia 14 stycznia 2015 roku, w którym przedstawione zostały pytania i wątpliwości związane ze stosowaniem art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego* (Dz.U. Nr 273, poz. 2702 z późn. zm.) w brzmieniu nadanym przez przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz.U. z 2014r. poz. 1741, z późn. zm.), która wchodzi w życie 1 marca br. Uprzejmie proszę o ustosunkowanie się do podniesionych w piśmie kwestii i udzielenie odpowiedzi Polskiemu Towarzystwu Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych oraz poinformowanie Departamentu Spraw Obywatelskich MSW o sposobie załatwienia przedmiotowej sprawy. W przypadku, gdyby zdecydowali Państwo o zorganizowaniu zaproponowanego w wystąpieniu spotkania deklaruje, że także przedstawiciel Departamentu Spraw Obywatelskich może wziąć w nim udział.

Kwestionowane zmiany w ustawie *o zawodzie tłumacza przysięgłego* ustalające jednolite zasady tłumaczenia dokumentów (widniejących w nich imion i nazwisk) sporządzonych w alfabetych niełacińskich lub posługujących się innym systemem pisma, wprowadzono celem wyeliminowania problemu związanego z rozbieżnościami w zapisie danych osobowych cudzoziemców figurujących w ich dokumentach tożsamości oraz w polskich aktach stanu cywilnego i rejestrach państwowych. Źródłem niniejszego problemu był bowiem dotychczasowy brak jednolitych reguł w zakresie sposobu dokonywania przez tłumaczy przysięgłych urzędowych tłumaczeń na język polski imion i nazwisk cudzoziemców pochodzących z krajów posługujących się alfabetami niełacińskimi.

Niezależnie od powyższego uprzejmie przypominam, że art. 118 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego* na mocy, którego znowelizowano przywołany art. 14 ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, wypracowano przy udziale i we współpracy z przedstawicielami Ministerstwa Sprawiedliwości, w którego gestii leżą zagadnienia dotyczące dokonywania tłumaczeń przysięgłych.

Minister Spraw Wewnętrznych sprawuje nadzór nad rejestracją stanu cywilnego, kwestia tłumaczeń przysięgłych pozostaje poza jego zakresem kompetencji, dlatego przed przystąpieniem do opracowania przepisów podjęliśmy z Państwem współpracę.

Z poważaniem,

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Spraw Obywatelskich
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Mirosław HELLICH

Załączniki:

1. pismo Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych Nr RN.Prez.2/15 z dnia 14 stycznia 2015 roku

Do wiadomości:

1. Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych

ROZMOWY Z PRZEDSTAWICIELAMI MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

W dniu 5 lutego 2015 r. prezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler-Cassino oraz zaproszony przez Naczelnika Wydziału Tłumaczy Przysięgłych Bolesława Cieślika przedstawiciel STP i jednocześnie członek PT TEPIS, Artur Kubacki uczestniczyli w zorganizowanym z inicjatywy PT TEPIS spotkaniu z Zastępcą Dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Karolem Dałkiem i Naczelnikiem Wydziału Tłumaczy Przysięgłych Bolesławem Cieślikiem w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Spotkanie dotyczyło omówienia możliwości powołania proponowanego (pismem z dnia 14 listopada 2014 r. – Załącznik 1) przez PT TEPIS zespołu roboczego ds. tłumaczy przysięgłych, w tym głównie ds. nowelizacji ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz przepisów wykonawczych do uztp. Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości widzą zasadność utworzenia takiego zespołu ze względu na szereg spraw, które wymagają rozwiązania po 10 latach stosowania uztp.

Notatka ze spotkania z Zastępcą Dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Karolem Dałkiem i Naczelnikiem Wydziału Tłumaczy Przysięgłych Bolesławem Cieślikiem w Ministerstwie Sprawiedliwości dnia 5 lutego 2015 r.

W spotkaniu, o zorganizowanie którego zwróciła się do Naczelnika Wydziału Tłumaczy Pana Bolesława Cieślika prezes PT TEPIS, uczestniczyli obok przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości: Dyrektora K. Dałka i Naczelnika B. Cieślika, prezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler-Cassino z ramienia PT TEPIS oraz, na zaproszenie Naczelnika B. Cieślika, przedstawiciel STP, jednocześnie członek PT TEPIS, Artur Kubacki.

I. W kwestii proponowanego przez PT TEPIS zespołu roboczego ds. nowelizacji ustawy o zawodzie przysięgłym, przepisów wykonawczych uztp (pismo RN. Prez. 32 z 14 listopada 2014 r.) przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości widzą zasadność utworzenia takiego zespołu ze względu na szereg spraw, które należy rozwiązać po 10 latach stosowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

II. Pytanie przedstawioelek PT TEPIS (pismo RN. Prez. 33 i 34 z 14 listopada 2014 r.) dlaczego tłumacze przysięgli nie zostali ujęci w strategii modernizacji przestrzeni sprawiedliwości w Polsce na lata 2014 – 2020 - pozostawione do wyjaśnienia z Departamentem Strategii i Deregulacji.

III. Pytanie przedstawioelek PT TEPIS dotyczące poparcia starań PT TEPIS o przyznanie grantu operacyjnego w ramach Programu „Prawa, Równość i Obywatelstwo“ oraz Programu „Sprawiedliwość“ na lata 2014-2020 oraz wspólnych działań w zakresie doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych (pismo RN. Prez. 33 i 34 z 14 listopada 2014 r.) - pozostawione do decyzji Wydziału.

IV. Na pytanie przedstawioelek PT TEPIS dot. deregulacji (wbrew przepisom Dyrektywy 2010/64/UE) – przedstawioelki PT TEPIS otrzymały odpowiedź, iż kwestia deregulacji leży już tylko w gestii Komisji Sejmowych i Sejmu/Senatu RP.

Przedstawicielki PT TEPIS poinformowały o obchodach 25-lecia działalności PT TEPIS i wstępnie zaprosiły przedstawicieli Ministerstwa na konferencję, której termin, prawdopodobnie 10 października br., zostanie wkrótce potwierdzony, a stosowne zaproszenie przekazane przedstawicielom Ministerstwa z nadzieją na udział w obchodach.

* * *

W odpowiedzi na starania PT TEPIS Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło decyzję w sprawie powołania zespołu roboczego, który zajmie się problematyką tłumaczy przysięgłych. Zarządzenie o powołaniu tego zespołu zostanie wydane po zgłoszeniu kandydatur przez wszystkie zaproszone organizacje i instytucje. Głównym celem działań tego zespołu będą: przegląd i ocena funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz innych przepisów dotyczących tłumaczy przysięgłych, wypracowanie jednolitej interpretacji obowiązujących norm, a także – jeżeli okaże się to konieczne – przedstawienie projektów nowelizacji obowiązujących aktów prawnych.

Pismo z odpowiedzią Ministerstwa Sprawiedliwości w Załączniku 2.

Opr. Zofia Rybińska i Joanna Miler-Cassino

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

RN.Prez. 32/14

Warszawa, 14 listopada 2014 r.

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

Szanowny Pan
Cezary Grabarczyk
Minister Sprawiedliwości RP

Szanowny Panie Ministrze!

Zaniepokojona nieuwzględnieniem tłumaczy przysięgłych przez Departament Strategii i Deregulacji Ministerstwa Sprawiedliwości w strategii modernizacji przestrzeni sprawiedliwości na lata 2014 – 2020 i pominięciem tej grupy zawodowej na etapie konsultacji z interesariuszami, jak również niemożnością zabezpieczenia przez 10 lat środków finansowych na podwyżkę oraz waloryzację stawek wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych, proszę o spotkanie mające na celu znalezienie sposobów rozwiązania nabrzmiałych problemów tej grupy zawodowej.

Mimo zapewnień Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej zawartych w piśmie z 22 czerwca 2012 r. że „Ministerstwo dostrzega istotną pozycję tłumaczy przysięgłych w wymiarze sprawiedliwości”, fakty niestety nie wydają się tego potwierdzać.

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS”, zrzeszające głównie tłumaczy przysięgłych, największe stowarzyszenie tłumaczy w Polsce, proponuje ponownie utworzenie zespołu roboczego ds. Tłumaczy Przysięgłych, w tym głównie ds. nowelizacji ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, przepisów wykonawczych uztp, realizacji ustawowego obowiązku doskonalenia zawodowego oraz sukcesywnego rozwiązania problemów wymienionych w Liście Otwartym do Ministra Sprawiedliwości, wystosowanym przez Krajowe Forum Tłumaczy Przysięgłych w 2012 r. oraz w Deklaracji PT TEPIS współdziałania z Ministrem Sprawiedliwości w zakresie implementacji dyrektywy 2010/64/UE ws. prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym.

Utworzenie proponowanego przez Towarzystwo TEPIS zespołu roboczego, wzorem istniejących zespołów w innych państwach europejskich będzie zarówno wyrazem troski Ministra Sprawiedliwości o sprawy polskich tłumaczy przysięgłych, jak i przejawem dobrej woli oraz pierwszym krokiem w kierunku podjęcia dialogu z grupą zawodową, która odgrywa ważną rolę w wymiarze sprawiedliwości i zasługuje na wsparcie podejmowanych przez nią inicjatyw, w tym również z wykorzystaniem funduszy unijnych (grantów operacyjnych).

Oczekując docenienia wagi sprawy i wyznaczenia spotkania w jak najkrótszym terminie, pozostaję z wyrazami poważania

Zofia Rybińska
prezes

Do wiadomości::

1. Dr Adam Niedzielski, Dyrektor Departament Strategii i Deregulacji
2. Iwona Kujawa, Dyrektor Departament Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTICI
TEPIS

LENGYEL HITES- ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSÉGE
TEPIS

PT TEPIS • Tel./Faks: 22 839 49 52

Biuro Rady Naczelnej • ul. Krasińskiego 16 lok. 134 • 01-581 Warszawa

Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480

Konto bankowe: PKO BP II OW-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

Załącznik 2 Pismo Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie decyzji o powołaniu zespołu

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Al. Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA Skr. Pocz. 33
Centrala tel. 22/ 52 12 888
**Departament Zawodów Prawniczych
i Dostępu do Pomocy Prawnej**
Tel. 22/ 23 90 830 e-mail: dzp@ms.gov.pl
Fax.: 22/ 62 82 575

Warszawa, dnia 6 marca 2015 r.

DZP-V-001-1/15

**Pani
Zofia Rybińska**

Prezes
Polskiego Towarzystwa Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

Janusz *Remi* *Prezes,*

W związku z decyzją pana ministra Jerzego Kozdronia, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, o powołaniu zespołu roboczego zajmującego się problematyką tłumaczy przysięgłych, zwracam się z uprzejmą prośbą o wskazanie przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS do jego prac.

Głównymi celami działań tego zespołu będą: przegląd i ocena funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz innych przepisów dotyczących tłumaczy przysięgłych, wypracowanie jednolitej interpretacji obowiązujących norm, a także – jeśli okaże się to konieczne – przedstawienie projektów nowelizacji obowiązujących aktów prawnych. W ocenie Ministra Sprawiedliwości w pracach zespołu powinni brać udział przedstawiciele środowiska tłumaczy, członkowie lub konsultanci Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, członkowie Komisji Odpowiedzialności Zawodowej, przedstawiciele nauki specjalizujący się w translatoologii oraz pracownicy administracji państwowej.

Po zgłoszeniu wszystkich kandydatur Minister Sprawiedliwości wyda zarządzenie o powołaniu zespołu.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
Zawodów Prawniczych i Dostępu
do Pomocy Prawnej
Karol Dąbek
sędzia

TLUMACZENIA URZĘDOWE W EUROPIE – KONIEC PEWNEJ ERY?

Wniosek Komisji Europejskiej dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania swobodnego przepływu obywateli i przedsiębiorstw poprzez uproszczenie przyjmowania określonych dokumentów urzędowych w Unii Europejskiej i zmiany rozporządzenia (UE) nr 1024/2012 przedstawiony w kwietniu 2013 r. Parlamentowi Europejskiemu przez panią Viviane Reading z Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości poważnie zaniepokoił wielu tłumaczy przysięgłych (urzędowych) w państwach europejskich. Projekt rozporządzenia przewidywał zniesienie obowiązku przedstawiania tłumaczeń urzędowych szeregu rodzajów dokumentów od aktów urodzenia, małżeństwa, świadectw potwierdzających uzyskanie wykształcenie po dokumentację z rejestrów karnych, odpisy z rejestru spółek, z rejestru nieruchomości, itp. Intencją, która przyświecała Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości było ograniczenie biurokracji towarzyszącej codziennemu życiu obywateli unii, zwłaszcza osobom zmieniającym państwo stałego zamieszkania lub prowadzenia działalności. Wniosek poparło także trzech polskich europosłów: Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jarosław Leszek Wałęsa i Tadeusz Zwiefka.

Pierwotnym zamiarem unijnych ustawodawców było zastąpienie obowiązku przedstawiania tłumaczeń urzędowych (w polskiej rzeczywistości prawnej – tłumaczeń poświadczonych) tłumaczeniami zwykłymi (w pierwotnym projekcie art. 6 wniosku rozporządzenia czytamy: „1. *Organy przyjmują niewierzytelne tłumaczenia dokumentów urzędowych wydawanych przez organy innych państw członkowskich.* 2. *Jeżeli w indywidualnym przypadku organ ma uzasadnione wątpliwości co do poprawności lub jakości przedstawionego tłumaczenia dokumentu urzędowego, może zażądać uwierzytelnionego tłumaczenia takiego dokumentu urzędowego. W takim przypadku organ przyjmuje tłumaczenia uwierzytelnione w innych państwach członkowskich.*”)

W streszczeniu oceny skutków (dokumencie roboczym służb Komisji) z dnia 24 kwietnia 2013 r. czytamy: „*Obywatele i przedsiębiorstwa UE, którzy decydują się na zamieszkanie lub prowadzenie działalności w innym państwie członkowskim i chcą skorzystać z przysługujących im praw swobodnego przepływu lub ze swobód rynku wewnętrznego, nierzadko napotykają trudności związane z przedkładaniem wymaganych dokumentów urzędowych oraz przyjmowaniem ich przez docelowe państwo członkowskie. Muszą oni dopełnić nieproporcjonalnych i obciążających formalności administracyjnych, aby dowieść autentyczności różnych dokumentów urzędowych i wyeliminować niepewność prawa. Przedmiotowe formalności to legalizacja, apostille, a także kopie poświadczone za zgodność z oryginałem oraz tłumaczenia uwierzytelnione.*” [...] „*Jeżeli chodzi o kopie poświadczone za zgodność z oryginałem i tłumaczenia uwierzytelnione, w prawie UE można znaleźć przykłady przepisów (np. dyrektywa 2006/123/WE), które stanowią, że państwa członkowskie nie muszą wymagać przedstawienia oryginału dokumentu ani kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem czy tłumaczenia uwierzytelnionego.*” [...] „*Szacuje się, że w ciągu jednego roku koszty uzyskania apostille do użytku wewnątrzunijnego dla obywateli i przedsiębiorstw UE wynoszą ponad 25 mln EUR. Szacowane całkowite roczne koszty uzyskania legalizacji dokumentów urzędowych mogą wynosić od 2,3 do 4,6 mln EUR. Ponadto szacuje się, że całkowite roczne koszty uzyskania kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem dla obywateli i przedsiębiorstw UE wynoszą 75–100 mln EUR. Całkowite koszty uzyskania tłumaczeń uwierzytelnionych dla obywateli i przedsiębiorstw UE mogą opiewać nawet na 100–200 mln EUR rocznie.*” [...] „*UE jest w lepszej pozycji niż państwa członkowskie, aby podjąć działania na rzecz zniesienia legalizacji i apostille oraz uproszczenia wymogu dotyczącego kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem i tłumaczenia uwierzytelnionego, a jednocześnie zapewnić unijne ramy transgraniczne i transsektorowe*

w celu skuteczniejszego wykrywania przypadków nadużywania i podrabiania dokumentów urzędowych.” [...] „...zniesienie tłumaczeń uwierzytelnionych również przyniosłoby oszczędności kosztów rzędu 75–100 mln EUR rocznie dla obywateli i przedsiębiorstw UE, przy założeniu, że koszt takiego tłumaczenia wynosi 30 EUR za jedną stronę.”

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS zaprotestowało przeciwko tym godzącym w środowisko tłumaczy przysięgłych planom za pośrednictwem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA, którego TEPIS jest założycielem i aktywnym członkiem. W piśmie z dnia 18 lipca 2013 r. EULITA w imieniu własnym i swoich członków zgłosiła szereg zastrzeżeń do projektu zmian do Rozporządzenia nr 1024/2012. EULITA zasadniczo poparła ideę znoszenia uciążliwości urzędowych i administracyjnych, z którymi borykają się na co dzień obywatele Unii Europejskiej, jednak zdaniem Stowarzyszenia zniesienie obowiązku sporządzania tłumaczeń urzędowych oraz ograniczenie ich wyłącznie do przypadków, w których urząd ma uzasadnione wątpliwości co do prawidłowości czy jakości tłumaczenia dokumentu urzędowego może skutkować powstaniem szeregu praktycznych problemów, w wyniku których uciążliwości administracyjne czy urzędowe będą się dodatkowo mnożyć.

Zdaniem Stowarzyszenia EULITA podpis tłumacza pod tłumaczeniem urzędowym umożliwi dotarcie do autora tłumaczenia, co nie jest możliwe w przypadku tłumaczenia zwykłego. Brak podpisu pod tłumaczeniem będzie skutkować prawdopodobnie koniecznością sporządzenia tłumaczenia ponownie, tym razem już przez tłumacza urzędowego, w przeciwnym razie urzędnicy musieliby dysponować praktyczną znajomością wielu języków, aby być w stanie dostrzec ewentualne błędy lub brak precyzji w tłumaczeniu.

Ponadto brak wymogów formalnych może zainspirować niektóre osoby do sporządzenia tłumaczenia własnymi siłami (bądź z pomocą Google Translatora!) lub – co gorsza – zmiany treści tłumaczonego dokumentu na własną korzyść. Nie sposób oszacować kosztów skutków prawnych takich działań.

EULITA argumentowała ponadto, że dokumenty urzędowe cieszą się wysokim stopniem zaufania publicznego, zarówno w odniesieniu do treści dokumentu, jak i do jego wystawcy. Dokumenty urzędowe (oraz ich tłumaczenia) mają zasadnicze znaczenie prawne zarówno w postępowaniu karnym, jak i cywilnym. Jest więc wątpliwe, czy rozszerzenie zakresu niepoświadczonych dokumentów poza wielojęzyczne standardowe formularze unijne byłoby krokiem naprzód i czy przyczyniłoby się do zwiększenia pewności prawnej.

Pismo p. Liese Katschinka, Prezes Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA:

Mr. Bernhard RAPKAY
Committee on Legal Affairs (JURI)
European Parliament

18 July 2013

Sent only by electronic mail

Re.: Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on promoting the free movement of citizens and businesses by simplifying the acceptance of certain public documents in the European Union and amending Regulation (EU) No 1024/2012

Dear Mr. Rapkay,

The European Legal Interpreters and Translators Association (EULITA) would like to present its comments on the above Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on promoting the free movement of citizens and businesses by simplifying the acceptance of certain public documents in the European Union and amending Regulation (EU) No 1024/2012.

Let me first briefly introduce EULITA, the European Legal Interpreters and Translators Association: This international not-for-profit association under Belgian law was set up in 2009 with the aim of representing the interests of legal interpreters and translators in EU member states and promoting the quality of legal interpreting and translation services, especially in judicial settings. After the adoption of EU Directive 2010/64 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings, EULITA conducted the TRAFUT (Training for the Future) project (JUST/2010/JPEN/AG/1549) in 2011 and 2012 in order to contribute to the transposition of this Directive. For details please visit the EULITA website (www.eulita.eu).

EULITA - European Legal Interpreters and Translators Association, AISBL

Registered office: Lessius University College, Registration number: WL22/15.840
B-2018 Antwerp, Jozef De Bomstraat 11, Belgium
www.eulita.eu / info@eulita.eu

As to the aforementioned Proposal for a Regulation, EULITA is of the opinion that it is commendable to engage in effort that will simplify the administrative burden on citizens and businesses. However, the European Legal Interpreters and Translators Association (EULITA) would like to submit its reservations concerning Article 6 of the Proposal, which states in paragraph (1) that *“authorities shall accept non-certified translations of public documents issued by the authorities of other Member States”*. Paragraph (2) then states that *“where an authority has reasonable doubt as to the correctness or quality of the translation of a public document presented to it in an individual case, it may require a certified translation of that public document. In such a case, the authority shall accept certified translations established in other Member States.”*

It is obvious that certified translations, i.e. translations produced by certified/court interpreters/translators, are usually more reliable than other translations. After all, certified/ court interpreters/translators pass strict tests (at least in several EU member states) in the course of which the linguistic and legal qualifications of applicants are checked. Of course, translations by certified/court interpreters may certainly also contain errors; yet, the signature on the certified translation makes it least possible to trace the source of the error and to hold that person responsible for any mistake. If it were possible for anybody to produce a translation of a document, the probability of an error will certainly increase dramatically with any legislation that would be adopted as a result of the aforementioned Proposal for a Regulation. In fact, it may actually become an incentive for persons who expect to derive an advantage from producing a translation of a document with a modified content. After all, the above-mentioned EU proposal will make it possible for anybody to produce a translation without indicating the name of the translator. The EU proposal may therefore become an incentive for falsifying and/or forging documents. Certainly, this cannot be the objective of simplifying administrative procedures.

The exception in the current Proposal for a Regulation, namely that an authority should ask for a certified translation in case of reasonable doubt will require that the official called upon to accept a document is in a position to realize that he/she should have reasonable doubts about a translated document. A prerequisite for that would be that officials are familiar and fluent in all the languages for which they have to accept documents, which is an unlikely situation in most settings and countries.

Moreover, once an authority has accepted the flawed translation of a document and issued a flawed decision on its basis, the error will have to be rectified by way of legal remedies. In this connection, it is not clear who will ultimately bear the cost of such civil-law litigation, who will ultimately be held responsible and liable, and who will perhaps be punishable for the flawed translated document. The costs accruing from such litigation will certainly be higher than the cost of the certifying a translation in the first place.

A high level of trust attaches to public documents – both to the issuer of the document and to its content. Public documents (in their original or translated form) are also of great significance as evidence both in criminal and civil law proceedings. It is therefore doubtful whether it is meaningful to broaden the scope of uncertified documents beyond the application of multi-language standardized EU forms.

EULITA - European Legal Interpreters and Translators Association, AISBL

Registered office: Lessius University College
B-2018 Antwerp, Jozef De Bomstraat 11, Belgium
www.eulita.eu / info@eulita.eu

When bearing in mind that EU Directive 2010/64 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings expressly mentions the right to a high level of quality in language services, it seems to be counter-productive to pursue legislation that will lower the standards for translations of public documents.

The European Legal Interpreters and Translators Association (EULITA) will be happy to provide further information on this issue as well as to discuss the matter with members of the JURI Committee.

Looking forward to your comments, I remain, with kind regards,

Liese Katschinka
President of EULITA
on behalf of the Executive Committee

EULITA - European Legal Interpreters and Translators Association, AISBL

Registered office: Lessius University College
B-2018 Antwerp, Jozef De Bomstraat 11, Belgium
www.eulita.eu / info@eulita.eu

W trakcie obrad w Parlamencie Europejskim projekt rozporządzenia uległ znaczącym zmianom. Z projektu można wywnioskować, że Unia Europejska zmierza do opracowania wielojęzycznych wzorów szablonowych dokumentów: „Należy ustanowić wielojęzyczne formularze standardowe UE we wszystkich językach urzędowych Unii dla dokumentów urzędowych dotyczących różnorodnych faktów prawnych i statusu prawnego osób fizycznych lub prawnych w celu uniknięcia konieczności przedstawiania tłumaczeń przez obywateli Unii oraz spółki lub inne przedsiębiorstwa UE w sytuacjach, w których w przeciwnym razie byłoby to od nich wymagane” (motyw 16); „Wielojęzyczne formularze standardowe UE należy wydawać na wniosek obywateli i spółek lub innych przedsiębiorstw uprawnionych do otrzymania dokumentów urzędowych wydającego państwa członkowskiego, jako poświadczenie danych faktów i czynności prawnych, o których jest w nich mowa, i na takich samych warunkach. Formularze standardowe powinny mieć taką samą wartość dowodową jak równorzędne dokumenty urzędowe sporządzone przez organy wydającego państwa członkowskiego, w związku z czym wybór między nimi a równorzędnymi dokumentami krajowymi należy w każdym indywidualnym przypadku do obywateli Unii oraz spółek lub innych przedsiębiorstw UE. Wielojęzyczne formularze standardowe UE nie powinny powodować skutków prawnych, jeżeli chodzi o uznawanie ich treści w państwach członkowskich, w których zostaną przedstawione. Komisja powinna opracować szczegółowe wytyczne dotyczące ich stosowania, nawiązując w tym celu współpracę z organami centralnymi” (motyw 17).

W art. 3 pkt. 1 projektu rozporządzenia określa się bardzo szeroki zakres wielojęzycznych formularzy urzędowych: „dokumenty urzędowe” oznaczają dokumenty wydawane przez organy państwa członkowskiego lub organy unijne, w tym unijne wielojęzyczne standardowe formularze zgodnie z art. 11, oraz posiadające formalną wartość dowodową w odniesieniu do: a) tożsamości osoby fizycznej; b) podpisu osoby fizycznej; c) stanu cywilnego i więzów pokrewieństwa osoby fizycznej; g) miejsca pobytu; ga) praw obywatelskich i praw wyborczych; gb) statusu imigracyjnego; gc) kwalifikacji oraz dokumentacji nauki szkolnej i dalszego kształcenia; gd) stanu zdrowia, w tym urzędowo potwierdzonej niepełnosprawności; ge) prawa jazdy upoważniającego do prowadzenia lub nawigacji pojazdów naziemnych, lotniczych lub morskich; h) obywatelstwa i narodowości; i) nieruchomości; j) statusu prawnego i reprezentacji spółki lub innego przedsiębiorstwa; ja) statusu prawnego i reprezentacji pozostałych osób prawnych; jb) zobowiązań podatkowych i statusu podatkowego osoby fizycznej lub prawnej; jc) opodatkowania i statusu celnego majątku; jd) wszelkich rodzajów uprawnień w zakresie ubezpieczenia społecznego; k) praw własności intelektualnej; l) niekaralności lub wpisów w rejestrze karnym;”.

Również postanowienie art. 6 projektu rozporządzenia dotyczące akceptowania niewierzytelnych tłumaczeń przez organy unijne (zdefiniowane w art. 3 projektu rozporządzenia jako „instytucje, organy, biura i agencje Unii, a także Szkoły Europejskie”) zostało zmienione (**na korzyść tłumaczy przysięgłych**) i aktualnie ma następujące brzmienie: „**1. Organy przyjmują niewierzytelne tłumaczenia dokumentów urzędowych wydawanych przez organy innych państw członkowskich lub organy unijne. 1a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 organy mogą wymagać, by określone dokumenty urzędowe podlegające art. 3 pkt 1 lit. i), j) i ja), inne niż wielojęzyczne unijne formularze standardowe, były przedkładane wraz z ich tłumaczeniem uwierzytelnionym. 2. Jeżeli w indywidualnym przypadku organ ma uzasadnione wątpliwości co do poprawności lub jakości przedstawionego tłumaczenia dokumentu urzędowego, może zlecić wykonanie uwierzytelnionego lub urzędowego tłumaczenia takiego dokumentu urzędowego. W przypadku gdy między przedstawionym tłumaczeniem a zleconym przez organ uwierzytelnionym lub urzędowym tłumaczeniem istnieją znaczące rozbieżności, tj. tłumaczenie jest niepełne, niezrozumiałe lub wprowadzające w błąd, organ może wymagać od osoby przedstawiającej dokument zwrotu kosztów tłumaczenia. 2a. Organy przyjmują tłumaczenia uwierzytelnione wykonane w innych państwach członkowskich.”**

Projekt przewiduje ponadto zniesienie konieczności legalizacji dokumentów w ramach Unii Europejskiej, która aktualnie odbywa się na podstawie apostille zgodnie z Konwencją Haską z 1960 r.

W Parlamencie Europejskim projekt zyskał zdecydowane poparcie i przeszedł w głosowaniu większością 573 głosów przy 62 głosach przeciwko i 44 głosach wstrzymujących się. Aktualnie projekt znajduje się więc na kolejnym etapie czytania w Radzie. Zgodnie z procedurą legislacyjną Unii (wniosek podlega zwykłej procedurze ustawodawczej) można spodziewać się, że po poprawkach wniesionych przez Radę Unii Europejskiej projekt trafi do drugiego czytania do Parlamentu Europejskiego. Uzgodnione przez Parlament i Radę Unii Europejskiej rozwiązania wejdą w życie w formie rozporządzenia, będą więc obowiązywać bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Czy możemy więc spodziewać się końca ery tłumaczeń dokumentów urzędowych w Europie?

Po pierwsze – postanowienia rozporządzenia mogą jeszcze ulec zmianie w trakcie czytania w Radzie Unii Europejskiej oraz w ramach procedury współdecydowania. Rozporządzenie może nie zostać przyjęte, choć prawdopodobieństwo jest niewielkie.

Jeśli więc rozporządzenie zostanie przyjęte mniej więcej w swojej aktualnej wersji, z pewnością należy liczyć się z możliwością zmniejszenia się liczby dokumentów urzędowych do tłumaczenia. Część urzędowych dokumentów, dziś tłumaczonych przez tłumaczy przysięgłych, będzie wydawanych na wielojęzycznych formularzach. Ograniczy to z pewnością w pewnym stopniu zakres pracy tłumaczy przysięgłych, choć należy pamiętać, że nadal będą potrzebne tłumaczenia dokumentów wydanych przed wejściem rozporządzenia w życie oraz adnotacji wystawionych w języku źródłowym na wielojęzycznych formularzach. Nadal do tłumaczenia przez tłumaczy przysięgłych (urzędowych) pozostaną oczywiście postanowienia sądowe, umowy, dokumenty notarialne, itp.

Po drugie, rozporządzenie obejmuje swoim zasięgiem wyłącznie dokumenty wystawione na terenie Unii Europejskiej. Tłumacze przysięgli będą nadal tłumaczyć dokumenty wystawione poza granicami Unii. Należy pamiętać o tym, że rozporządzenie dotyczy wyłącznie języków i dokumentów unijnych, a więc nie dotyczy w ogóle np. tłumaczy języka rosyjskiego, chińskiego, itp.

Po trzecie, należy pamiętać o postanowieniu, zgodnie z którym w sytuacji, gdy organ ma uzasadnione wątpliwości co do poprawności lub jakości przedstawionego tłumaczenia dokumentu urzędowego, może zlecić wykonanie uwierzytelnionego lub urzędowego tłumaczenia takiego dokumentu urzędowego.

Niewątpliwie jednak Unia Europejska obrała kurs na ograniczanie kosztów ponoszonych przez jej obywateli... kosztem tłumaczy. Należy spodziewać się opracowania wielojęzycznych formularzy niektórych podstawowych dokumentów, co już zresztą ma miejsce w przypadku odpisów aktów stanu cywilnego, oraz sukcesywnego poszerzania wykazu tych dokumentów w niedalekiej wcale przyszłości. Oznacza to z pewnością postępujące kurczenie się rynku mniej lub bardziej „szablonowych” zleceń dla tłumaczy przysięgłych języków Unii Europejskiej.

Opr. Joanna Miler-Cassino

PT TEPIS UCZESTNIKIEM PROJEKTU LIT SEARCH

W minionym roku PT TEPIS przystąpiło do udziału w pilotażowym projekcie realizowanym przez Dyрекcję Generalną ds. Sprawiedliwości Komisji Europejskiej, JUST/2013/JPEN/AG/4556, w ramach przyjętego przez Radę Europejską Programu sztokholmskiego ustalającego harmonogram działań Unii Europejskiej w przestrzeni sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa. Projekt funkcjonuje pod nazwą LIT Search – *Search for Legal Translator and Interpreter* (Wyszukaj tłumacza sądowego) analogicznie do projektu FAL – *Find a Lawyer* (Znajdź prawnika) lub też FAN – *Find a Notary* (Znajdź notariusza). Pilotażowy projekt LIT Search ma na celu zbadanie warunków funkcjonowania i praktycznych właściwości baz danych tłumaczy tej specjalności, istniejących w krajach uczestniczących w programie, zaś docelowo umożliwienie stworzenia jednej bazy danych na potrzeby *e-justice*. Koordynatorami projektu zostały Stowarzyszenie EULITA i Uniwersytet KU Leuven w Antwerpii. PT TEPIS przystąpiło do projektu w charakterze współbeneficjenta. Udział w projekcie w charakterze współbeneficjentów lub organizacji stowarzyszonych zgłosiły instytucje reprezentujące interesy tłumaczy sądowych również w takich krajach, jak: Austria, Bułgaria, Czechy, Francja, Holandia, Hiszpania, Wielka Brytania.

PT TEPIS aktywnie uczestniczy w realizacji projektu, biorąc udział w cyklu międzynarodowych spotkań, na których tłumacze z poszczególnych krajów prezentują informacje na temat ustanawiania tłumaczy sądowych, działalności tych tłumaczy, ustawodawstwa regulującego ich funkcjonowanie w wymiarze sprawiedliwości oraz informacje na temat wymaganych kwalifikacji i doskonalenia zawodowego. Ponadto, na spotkaniach tych przedstawia się informacje dotyczące istniejących w poszczególnych krajach baz danych tłumaczy sądowych i szczegółowo omawia sposób skorelowania tych baz na potrzeby LIT Search, to jest, połączenia ich w bazę objętą jednolitym systemem elektronicznym. Projekt takiej bazy wykonany został przez uczestniczącą w przedsięwzięciu LIT Search holenderską firmę informatyczną z doświadczeniem uzyskanym przy realizacji bazy stworzonej dla projektu *Find a Lawyer*.

W trosce o interes swych członków – tłumaczy wszystkich języków – PT TEPIS zachęca Koleżanki i Kolegów do wyrażenia zgody na umieszczenie swych danych w bazie, która zostanie przekazana do bazy LIT Search. Sądzymy, że nieskorzystanie z możliwości udziału w takim przedsięwzięciu ze strony PT TEPIS byłoby błędem. Angażujemy się więc w nie z entuzjazmem.

Opr. Dorota Staniszevska-Kowalak

PIĘCIOLECIE EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA

TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA

W listopadzie 2014 roku stowarzyszenie EULITA obchodziło pięciolecie swojego istnienia. PT TEPIS zostało członkiem-założycielem stowarzyszenia EULITA, aby bardziej skutecznie walczyć o prawa tłumaczy na szczeblu europejskim. EULITA pracuje m.in. nad poprawą statusu tłumaczy sądowych i prawnych lobbując przeciwko dążeniom do deregulacji i deprofesjonalizacji zawodu tłumaczy przysięgłych/sądowych/urzędowych w Europie już od 5 lat, jak również dba o wypracowanie najlepszych standardów tłumaczenia sądowego.

Podczas drugiego spotkania uczestników europejskiego projektu LIT Search, które odbyło się w Pradze w dniach 27-28 listopada 2014 r., Izba Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej będąca partnerem projektu i organizatorem spotkania uhonorowała 5-lecie istnienia stowarzyszenia EULITA m.in. wyśmienitym tortem.

Liese Katschinka,
prezes Stowarzyszenia EULITA
z Evą Gorgolową,
prezes czeskiej Izby.

Opr. Zofia Rybińska

WALNE ZGROMADZENIE FIT EUROPE

ATENY, 1 LISTOPADA 2014.

Zofia Rybińska wzięła udział w Walnym Zgromadzeniu FIT Europe, na którym wybrano nowe władze Zarządu FIT Europe. W zgromadzeniu uczestniczył Reiner Heard, wiceprezes Rady FIT Mundus i Robert Ensor, członek Rady FIT Mundus. Po wrześniowym (2014) Kongresie w Berlinie na świecie działają cztery ośrodki regionalne. PT TEPIS wchodzi w skład ośrodka regionalnego FIT Europe, który zrzesza obecnie 53 członków. Mimo tak znacznej liczby członków FIT Europe boryka się z brakiem funduszy na działania. Fundusze dzielone są przez Radę FIT Mundus, której wszystkie organizacje na świecie zrzeszone w FIT przekazują składki członkowskie. Zapytany dlaczego FIT Europe nie otrzymuje części składek z FIT Mundus wiceprezes Reiner Heard wyjaśniał, że składki są przeznaczone na cele infrastruktury i są przydzielane ośrodkom w zależności od potrzeb. Jednocześnie uczestnicy uzyskali informację, że w poprzedniej kadencji FIT Mundus zwracał się do ośrodków regionalnych, by nie składały wniosków o fundusze. Dlatego też niektórzy członkowie proponowali, aby FIT Europe Sutien (niedawno założona spółka, która ma prawo prowadzić działalność przynoszącą zysk) zwracała się do członków o dodatkowe składki. Przedstawicielka PT TEPIS głosowała za dodaniem słowa „dobrowolne“ składki, co pozwoliłoby przekazać składki jedynie tym organizacjom, których sytuacja finansowa jest dobra. FIT Europe, podobnie jak EULITA, włącza się w szereg projektów UE; uczestniczy m.in. w projekcie EU Trans Cert., który poświęcony był umiejętnościom i kwalifikacjom tłumaczy i ich certyfikacji. Obecna przewodnicząca FIT Europe jednakże ustosunkowała się do rezultatów tego projektu bardzo krytycznie. Jeden z nowo wybranych członków Zarządu, Michał Stasa, zaproponował stworzenie platformy dla celów wymiany informacji i możliwości pozyskiwania zleceń przez tłumaczy. Podczas Walnego Zgromadzenia odchodzący Zarząd FIT Europe usłyszał słowa krytyki wypowiedziane przez przedstawiciela belgijskiego stowarzyszenia, Chambre belge des Traducteurs et Interprètes. Krytyka dotyczyła braku obecności FIT Europe w publikacji projektu UE QUALITAS. Przedstawiciel ten domagał się większej obecności FIT Europe na forum europejskim, a także uczestnictwa w pracach nad normą ISO dotyczącą ustnego tłumaczenia sądowego, nad która aktualnie bardzo aktywnie pracuje Stowarzyszenie EULITA.

Obecny Zarząd FIT Europe:

Natascha Daluge-Mome, ADU Nord, Niemcy - prezes

Annet Schiller, ITIA, Irland - wiceprezes

Michał Stasa, ASKOT, Czechy - wiceprezes

Dagmar Sanjatu, Universitas, Austria – sekretarz generalny

Dimitra Stafilia, PEEMPIP, Grecja - skarbnik

Eyvor Fogarty ITI, Wielka Brytania

Max de Brouver, CBTI - Belgia

Opr. Zofia Rybińska

PT TEPIS W DYREKCJI GENERALNEJ UE W HISZPANII

Prezes Zofia Rybińska została zaproszona przez Dyрекję Generalną UE w Hiszpanii do podzielenia się informacjami nt. stanu implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2010/64 w sprawie prawa osób podejrzanych i oskarżonych do tłumaczenia ustnego i pisemnego.

Zofia Rybińska przedstawiła zakres implementacji dyrektywy w Polsce, w tym plany rządu w zakresie deregulacji, sytuację tłumaczy przysięgłych w Polsce i oraz działania Towarzystwa PT TEPIS w zakresie podnoszenia rangi naszego zawodu.

Opr. Zofia Rybińska

PT TEPIS NA KONFERENCJI W OPATII

W dniach 20-21 marca bieżącego roku w chorwackim kurorcie Opatija odbyła się międzynarodowa konferencja pod tytułem „*Professionalization vs. Deprofessionalization: Building Standards for Legal Translators and Interpreters*”. Organizatorami byli: stowarzyszenie EULITA, chorwackie Stowarzyszenie Tłumaczy Przysięgłych oraz Międzyuczelniane Centrum Doskonałości Jean Monnet z siedzibą w Opatii. Dzień wcześniej przedstawiciele Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Pisemnych zorganizowali warsztaty „*Translating Europe Workshop*” dotyczące tłumaczenia prawniczego. Zaprezentowany został pilotażowy projekt dobrowolnej certyfikacji *TransCert (Trans-European Voluntary Certification for Translators)*, nad którym prace zostały podjęte 2 lata temu. Przedstawiła go Sandrine Peraldi (*ISIT*, Paryż). Projekt ten jest w fazie początkowej, zakłada szkolenia online i uzyskiwanie certyfikatu znajomości języka na dwóch poziomach: dla początkujących tłumaczy jak i tych doświadczonych. Na razie próbna wersja obejmuje języki: angielski, niemiecki i francuski. Pojęciem kluczowym ma być *skill card* określająca kompetencje tłumacza i jego specjalizację. Takie certyfikaty miałyby ułatwić przedsiębiorcom szybkie sprawdzenie kwalifikacji tłumacza.

Z drugiej jednak strony będzie to stanowiło dodatkowe koszty dla tłumaczy. Certyfikaty mają być dobrowolne, będą wydawane na czas określony (3 lub 4 lata), nie wiadomo jeszcze ile będą kosztować, jak będzie wyglądać ich odnawianie oraz kiedy uda się stworzyć bazę obejmującą wszystkie możliwe kombinacje językowe (więcej informacji

na stronie projektu: <http://transcert.eu>). Pierwszego dnia konferencji prezes Stowarzyszenia EULITA Liese Katschinka przedstawiła nowatorski projekt opracowania standardu ISO dotyczącego tłumaczeń sądowych. EULITA będzie nad nim pracowała przez najbliższe kilka lat. Prelegenci m.in. z Chorwacji, Wielkiej Brytanii, Holandii, Włoch, Grecji, Niemiec i Austrii w swoich prezentacjach podnieśli wiele ciekawych kwestii dotyczących szkolenia przyszłych tłumaczy, warunków pracy tłumaczy przysięgłych w poszczególnych krajach, zasad sporządzania tłumaczeń prawniczych. Obok bardzo ciekawych wystąpień m.in. prof. Marii Brali-Vukanović (*Uniwersytety w Trieście i Rijeci*), prof. Miry Kadrić-Scheiber (*Uniwersytet w Wiedniu*) duże zainteresowanie wzbudziła prezentacja Jasny Rodeš dotycząca bezpieczeństwa pracy tłumaczy, a właściwie braku jednolitych, przejrzystych procedur dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa tłumaczom. Niektórzy tłumacze byli zostawiani sami w celi z osobami podejrzanymi o morderstwo lub mieli uczestniczyć w akcjach przeszukiwania mieszkania w niebezpiecznej dzielnicy z wyposażonymi w kamizelki

kuloodporne policjantami. Rzecz jasna dla tłumaczki nie było kamizelki... Z ankiety przeprowadzonej przez badaczkę wynika, że tłumacze przysięgli nie dysponują podstawową wiedzą dotyczącą swoich praw w podobnych sytuacjach. Przedstawicielka, założonej w 2007 roku, *Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej* Alice Hamilton przedstawiła działalność tej niezależnej agencji i jej osiągnięcia (na stronie <http://fra.europa.eu/en> znajdują się ciekawe materiały do pobrania). We Włoszech, gdzie nie ma tłumaczy przysięgłych, w naszym rozumieniu tego pojęcia, problemem okazało się wprowadzenie tłumaczenia szeptanego do sądów. Tłumacze często nie mają wykształcenia filologicznego i nie uczęszczają na żadne kursy dotyczące tłumaczenia, a w trakcie rozprawy muszą tłumaczyć *a vista* długie, skomplikowane dokumenty. Dlatego obecni na konferencji przedstawiciele Uniwersytetu w Bolonii: Christopher Garwood oraz Isabella Preziosi organizują kursy dotyczące tłumaczenia sądowego na terenie całych Włoch, aby podnieść ich standard, a także zwiększyć świadomość sędziów dotyczącą pracy tłumacza. Inspirujące było wystąpienie przedstawicielek *Stowarzyszenia Tłumaczy Pisemnych i Ustnych Słowenii* (*Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije*), które organizują webinaria i warsztaty dla tłumaczy. W okresie bardzo krótkiego istnienia tego stowarzyszenia - działają niecały rok - przeszkolono już ponad 800 osób. Była mowa także o coraz częstszym wykorzystywaniu wideo konferencji w trakcie rozpraw (przykłady z Wielkiej Brytanii i Włoch), zasadach poufności przy tłumaczeniu dokumentów, konieczności stosowania jednolitej terminologii (kilka prezentacji analizujących tłumaczenia konkretnych dokumentów w parze językowej chorwacki-angielski), „łowcach CV” w branży tłumaczeń, dominującej roli języka angielskiego w Unii Europejskiej, zalet takiego rozwiązania, ale i problemów, z którymi muszą się w związku z tym mierzyć tłumacze. Jednym z wniosków, które można było wyciągnąć z tej konferencji jest konieczność ściślejszej współpracy prawników, lingwistów i tłumaczy prawniczych. Tłumaczenie prawnicze wiąże się z ogromną odpowiedzialnością tłumaczy, którzy nieustannie muszą podnosić swoje kwalifikacje. Ciekawą kwestią jest także pomysł, aby tłumacze konferencyjni współpracowali z tłumaczami pisemnymi, bowiem w wielu krajach są to dwa oddzielne zawody. Często taka wymiana doświadczeń może przynieść bardzo dobre rezultaty.

Z związku z inicjatywą otwarcia sekcji południowosłowiańskiej w ramach PT TEPIS został nawiązany kontakt z prezes chorwackiego *Stowarzyszenia Tłumaczy Przysięgłych* Ireną Gizdavić Plohl. Liczymy na owocną współpracę i już dziś serdecznie zapraszamy osoby zainteresowane sekcją południowosłowiańską do zgłaszania pomysłów i uwag (Monika Dumanovsky m.dumanovsky@gmail.com lub Anna Halczak ahalczak@gmail.com).

Chorwacka gazeta Novi list
z soboty 21 marca o konferencji w Opatiji

Opr. Anna Halczak

PT TEPIS W WYŻSZEJ SZKOLE BIZNESU W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

W dniu 10 marca br. w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej odbyła się konferencja naukowa zatytułowana „Języki specjalistyczne - nauczanie, badanie i tłumaczenie” objęta patronatem PT TEPIS.

Konferencja skierowana była do nauczycieli akademickich, pracowników naukowo-dydaktycznych oraz tłumaczy. Celem konferencji było zapoznanie uczestników z trendami i wyzwaniami w nauczaniu języków specjalistycznych (LSP), badaniami prowadzonymi w zakresie glottodydaktyki specjalistycznej, dyskursu LSP oraz wyzwaniami stojącymi przed tłumaczami LSP. PT TEPIS było reprezentowane przez Aleksandrę Podgórną-Musil, prezesa Górnśląskiego Koła.

Opr. Aleksandra Podgórną-Musil

Aleksandra Podgórną-Musil, prezes Górnśląskiego Koła PT TEPIS

Warszawa, dnia 26 stycznia 2015 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
KOMISJI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
za 2014 rok**

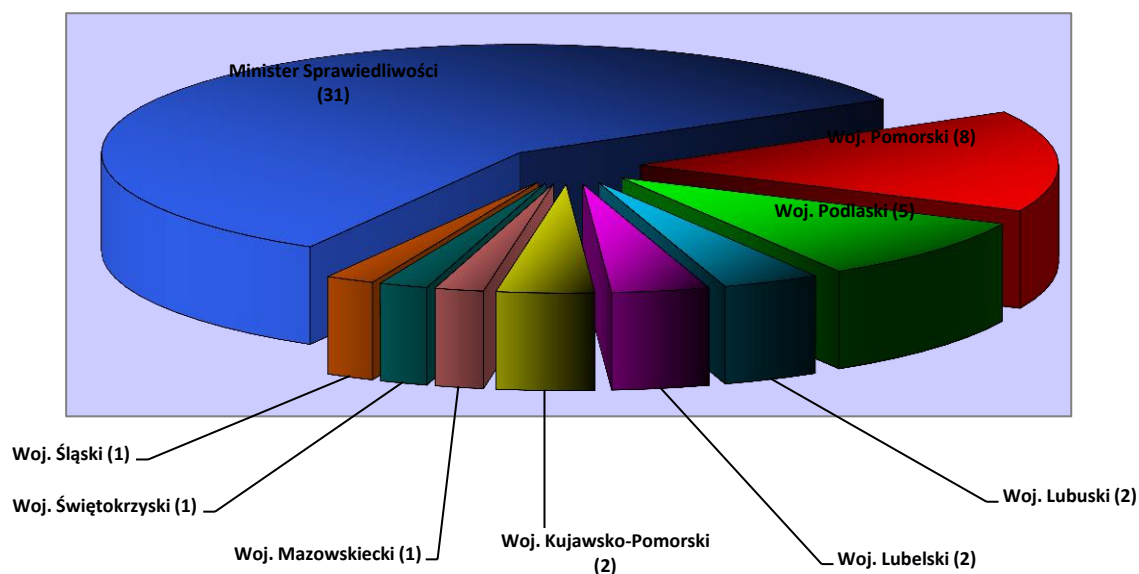
Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych w Ministerstwie Sprawiedliwości powołana została z dniem 1 września 2005 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości Nr 59/05/DO z dnia 31 sierpnia 2005 r. (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości Nr 5, poz. 21, z późn. zm.), w oparciu o przepis art. 29 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego* (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.).

Do zadań Komisji należy, stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, wszczynanie i przeprowadzanie postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody.

**W 2014 roku do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej
Tłumaczy Przysięgłych wpłynęły 53 wnioski, w tym:**

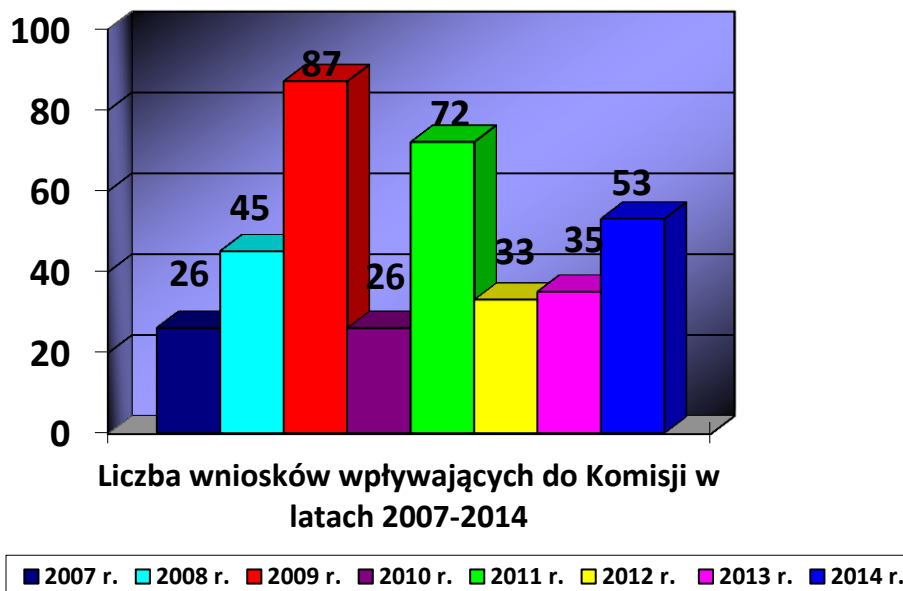
- 31 wniosków od Ministra Sprawiedliwości,
- 22 wnioski od wojewodów, w tym:
  - 8 wniosków od Wojewody Pomorskiego,
  - 5 wniosków od Wojewody Podlaskiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Lubuskiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Lubelskiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego,
  - 1 wniosek od Wojewody Mazowieckiego,
  - 1 wniosek od Wojewody Świętokrzyskiego,
  - 1 wniosek od Wojewody Śląskiego.

Dane dotyczące liczby wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2014 roku zostały przedstawione na poniższym wykresie:

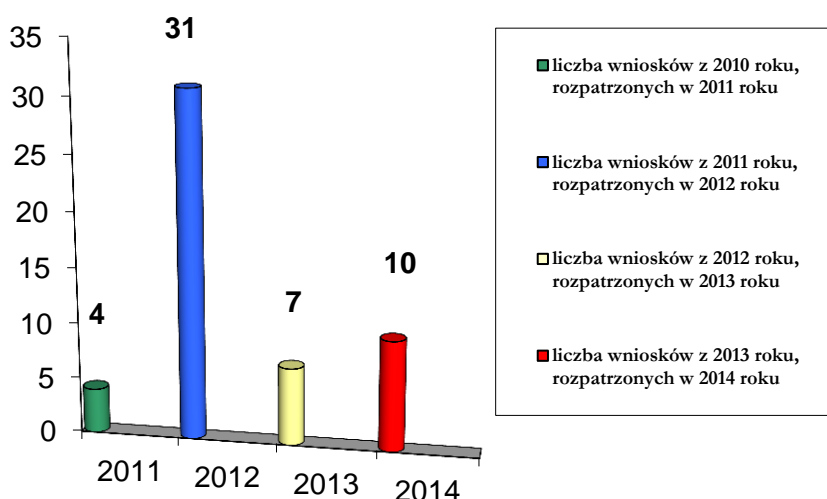

Można zauważyć, że liczba wniosków o wszczęcie postępowania, które wpłynęły do Komisji w 2014 roku znacząco wzrosła w porównaniu z 2012 i 2013 rokiem, w których wpłynęły odpowiednio 33 i 35 wniosków. Natomiast rok 2014 jest pod względem liczby otrzymanych wniosków porównywalny jest z 2008, w którym wpłynęło 45 wniosków.

Ponadto w 2014 roku Komisja rozpatrzyła 10 spraw, które prowadzone były w 2013 roku i zostały przełożone na rok kolejny – w sprawach tych Komisja orzekła o 2 karach upomnienia, 6 karach nagany oraz w 2 sprawach postanowiła zawiesić postępowanie ze względu na trudności ze skutecznym doręczeniem korespondencji obwinionym.

Zależność dotyczącą liczby spraw przełożonych z poprzedniego roku i rozpatrywanych przez Komisję w roku następnym przedstawia poniższy schemat:

Do końca 2014 roku rozpatrzono łącznie 48 spraw, w tym:

- 10 spraw z 2013 roku,
- 38 spraw z 2014 roku.

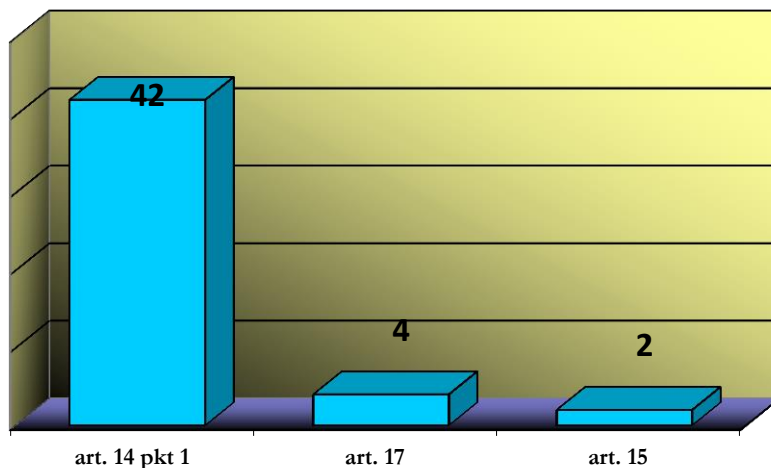

Ponadto 16 spraw rozpatrywanych w 2014 roku zostało przełożonych na kolejny rok ze względu na ich złożony charakter lub trudności z doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę, a także z uwagi na fakt, iż wnioski w tych sprawach wpłynęły w ostatnich dniach 2014 roku. We wszystkich tych sprawach terminy rozpraw wyznaczono na styczeń i luty 2015 roku.

Spośród 48 spraw rozpatrzonych w 2014 roku przez Komisję ze względu na zarzuty formułowane we wnioskach można wyszczególnić:

- 42 przypadki naruszenia art. 14 pkt. 1 ustawy - niewykonywania powierzonych tłumaczowi zadań ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa, w tym:
  - 23 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 17 i art. 20 ustawy,
  - 13 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy nie wiązało się z naruszeniem żadnego innego przepisu ustawy,
  - 6 przypadków, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 18 ustawy,
- 4 przypadki naruszenia art. 17 ustawy - niezgodnego z przepisami ustawy sposobu prowadzenia repertorium,
- 2 przypadki naruszenia art. 15 ustawy - odmówienia wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej bez podania ważnej przyczyny uzasadniającej odmowę jego wykonania.

Dane dotyczące liczby rozpatrzonych przez Komisję w 2014 roku spraw pod względem rodzajów naruszeń ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego* zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Z powyższego zestawienia wynika, że najczęściej popełnianym przez obwinionych naruszeniem ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w 2014 roku był art. 14 pkt 1 - w sumie 42 przypadki.

Po przeprowadzeniu rozpraw, które odbywają się w oparciu o przepisy ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, a w sprawach nieuregulowanych stosowane są przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące postępowania uproszczonego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości uznała winnymi naruszenia obowiązków w sumie 35 tłumaczy przysięgłych.

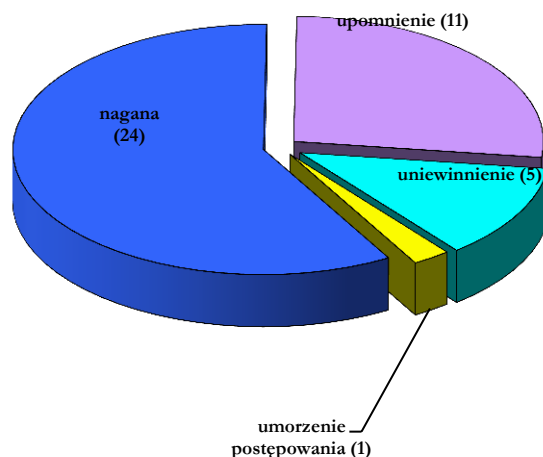
Wobec uznanych w 2014 roku winnymi 35 tłumaczy przysięgłych Komisja wymierzyła następujące kary:

- 11 przypadków kar upomnienia,
- 24 przypadków kar nagany.

Ponadto po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Komisja uniewinniła 5 obwinionych od zarzucanych im czynów, a w jednym przypadku umorzyła postępowanie. W przypadku wydanych orzeczeń o uniewinnieniu obwinionych, przesyłając odpis orzeczenia Komisji do Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych każdorazowo przedstawiała pisemnie najważniejsze motywy zapadłych orzeczeń.

Natomiast w 7 przypadkach Komisja orzekła o zawieszeniu postępowania ze względu na trudności z doręczeniem obwinionym wezwania na rozprawę lub wyjazd obwinionego poza granice kraju.

Dane dotyczące rodzajów oraz liczby wydanych przez Komisję w 2014 roku orzeczeń zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Warto zwrócić uwagę, że wśród rozpatrywanych przez Komisję w 2014 roku spraw w wyniku wydanych orzeczeń wpłynęły:

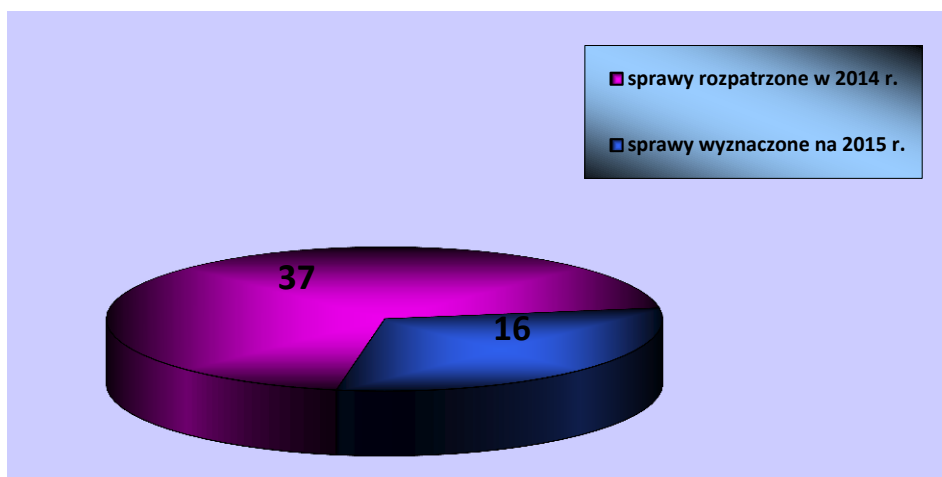
- 2 sprzeciwy obwinionych od uchwał wydanych w trybie zaocznych, w wyniku których Komisja po uwzględnieniu sprzeciwu ponownie rozpatrzyła sprawy, a następnie w jednym przypadku wydaną wcześniej uchwałę, w której orzekła karę nagany zastąpiła uchwałą, w której orzekła karę upomnienia, zaś w drugim ponownie wydała karę upomnienia. (W drugim przypadku orzeczenie zapadło w styczniu 2015 r.),
- 1 wniosek obwinionego o sporządzenie uzasadnienia do uchwały (w której uniewinniono obwinionego), w sprawie tej nie złożono odwołania od orzeczenia Komisji,

- 2 wnioski obwinionych o sporządzenie uzasadnienia do uchwał (w której orzeczono, w pierwszym przypadku karę upomnienia, zaś w drugim karę nagany), skutkiem których do Komisji wpłynęły odwołania obwinionych, do Sądu Apelacyjnego w Łodzi oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

Na dzień sporządzenia przedmiotowego sprawozdania, nie jest znany Komisji rezultat prowadzonych postępowań odwoławczych przed sądami apelacyjnymi.

**Spośród 53 wniosków o wszczęcie postępowania,
które wpłynęły do Komisji w 2014 roku:**

- 37 spraw zostało rozpatrzonych w 2014 roku,
- 16 spraw zostało wyznaczonych na styczeń i pierwszą połowę lutego 2015 roku.

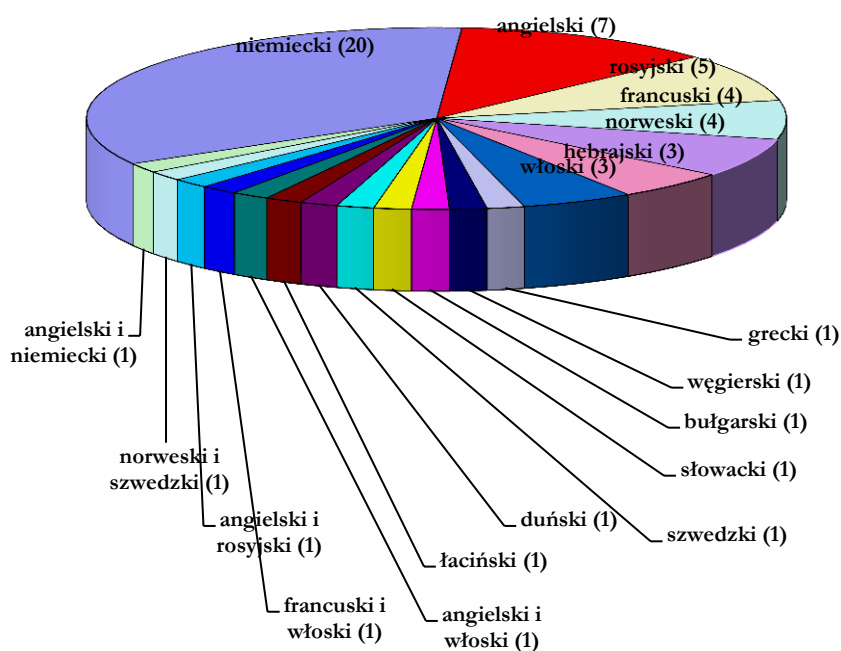
Na dzień 26 stycznia 2015 roku 31 orzeczeń Komisji wydanych w 2014 roku jest prawomocnych.

Wśród obwinionych tłumaczy przysięgłych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2014 roku ze względu na rodzaj języka można wymienić:

- 20 przypadków tłumaczy przysięgłych języka niemieckiego,
- 7 przypadków tłumaczy przysięgłych języka angielskiego,
- 5 przypadków tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego,
- 4 przypadków tłumaczy przysięgłych języka francuskiego,
- 4 przypadków tłumaczy przysięgłych języka norweskiego,
- 3 przypadków tłumaczy przysięgłych języka hebrajskiego
- 3 przypadków tłumaczy przysięgłych języka włoskiego,
- po 1 przypadku tłumacza przysięgłego języka: greckiego, węgierskiego, bułgarskiego, słowackiego, szwedzkiego, duńskiego i łacińskiego.

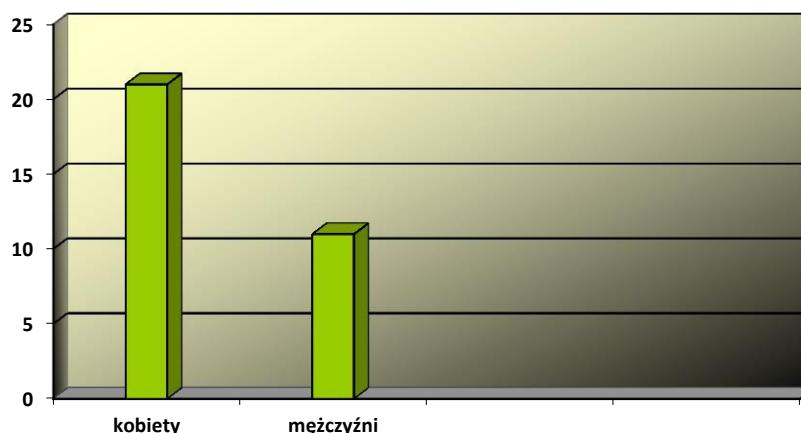
W 5 przypadkach obwinieni są jednocześnie tłumaczami przysięgłymi z jednocześnie 2 języków.

Dane liczbowe dotyczące tłumaczy przysięgłych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2014 roku ze względu na reprezentowany przez nich rodzaj języka zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Wśród 32 obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2014 roku tłumaczy przysięgłych, ze względu na płeć, można wyróżnić:

- 21 kobiet,
- 11 mężczyzn.

Zaznaczyć należy fakt, że wyniki pracy Komisji przedstawiane są na stronach internetowych stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy przysięgłych, w tym stowarzyszenia PT TEPIS i STP oraz w „Biuletynie TEPIS”. Jednocześnie członkowie Komisji, którzy są tłumaczami przysięgłymi, omawiają na stronach internetowych i w „Biuletynie TEPIS” oraz podczas spotkań tłumaczy organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego i terenowe koła PT TEPIS wspólnie z przedstawicielami urzędów wojewódzkich także inne przypadki naruszeń, które były przedmiotem rozpoznawania na rozprawach, oczywiście z pełnym poszanowaniem ochrony danych osobowych stron procesowych. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego zawiera bowiem zamknięty katalog kar i nie przewiduje podawania orzeczeń, które zapadają w formie uchwał, do publicznej wiadomości.

TOWARZYSTWO TEPIS
PARTNEREM PROJEKTU MUZEUM MIASTA ŁODZI
- OBCHODY DZIEWIĘĆDZIESIĄTYCH PIĄTYCH URODZIN KARLA DEDECIUSA

Karl Dedecius. Literatura - Dialog - Europa.
Muzeum Miasta Łodzi
Ul. Ogrodowa 15
91-065 Łódź

20 maja-30 sierpnia 2015 Muzeum Miasta Łodzi, Łódź

24 września – 24 października 2015 Collegium Polonicum, Słubice / Frankfurt nad Odrą

Maj 2016 Deutsches Polen -Institut, Darmstadt

Karl Dedecius, urodzony 20 maja 1921 roku w przedwojennej, jeszcze wielokulturowej Łodzi tłumacz, krytyk i badacz literatury to jedna z najważniejszych postaci reprezentujących kulturę i literaturę polską w Niemczech, a zarazem świadek epoki. W jego dziejach jak w soczewce skupiło się to co najtragiczniejsze, ale i to co najcenniejsze w losach ludzkich w 20 wieku. Jego łódzkie dzieciństwo i młodość zakończył wybuch drugiej wojny światowej. Życie w okupowanym mieście, a potem udział w bitwie o Stalingrad i gehenna obozów jenieckich stały się krańcowym doświadczeniem, prowadząc jednocześnie do krystalizacji jego osobowości i zadań, jakie widział przed swoim życiem. Stał się człowiekiem przekraczającym granice wyznaczone przez słowo, tym, który podobnie jak Św. Hieronim „wobec rozdarcia swojej epoki pragnął stanowić kłamrę”.

W związku ze zbliżającą się 95. rocznicą urodzin wybitnego tłumacza Muzeum Miasta Łodzi oraz Deutsches Polen Institut w Darmstadt planują bilateralne, uroczyste obchody tego jubileuszu. W ich ramach dorobek Karla Dedeciusa zostanie zaprezentowany w najważniejszych zwiąanych z jego biografią miastach - w Łodzi czyli miejscu jego urodzenia; w Darmstadt, gdzie Karl Dedecius założył Instytut Kultury Polskiej w Niemczech a także w Słubicach, gdzie znajduje się Karl Dedecius-Archiv. Popularyzacja dokonań Karla Dedeciusa stanie się także okazją do przybliżenia zagadnień związanych z tłumaczeniem, a także pokazaniu jego roli w komunikacji międzyludzkiej, odkryciu współczesnego wymiaru wielokulturowości, otwarciu na Innego, a także zbliżeniu między sąsiadującymi krajami na polu literatury i europejskiej tożsamości. Zamierzamy dotrzeć z tą tematyką do różnych grup odbiorców (publiczność muzealna, fachowa, młodzież), dlatego program towarzyszący uwzględni wydarzenia o różnorodnych formatach: międzynarodową platformę dyskusyjną, interdyscyplinarne warsztaty dla mieszkańców Łodzi w przestrzeni pozamuzealnej; warsztaty „Laboratorium przyszłości” dla młodzieży; publikację.

Opiekun projektu: Marta Skłodowska.

/ WYSTAWA

Kanwą wystawy i punktem wyjścia do jej przestrzennej organizacji staną się wspomnienia Karła Dedeciusa, stanowiące podsumowanie jego działalności tłumacza i pokazujące jego losy na tle XX wieku, a także metafora życia człowieka jako księgi. Szczególna uwaga zostanie poświęcona jego związkom z wybitnymi poetami i innymi osobowościami ze świata kultury i polityki. Zostaną poruszone także problemy tłumacza i tłumaczenia, czyli transformacje jednego języka w inny i związane z tym warsztat. Dominującym motywem stanie się tu litera i zbudowane z niej słowa, prezentowane zarówno jako przetłumaczone przez Karła Dedeciusa książki, jak i jego wielokrotnie poprawiane zapiski, czy też stanowiące część graficznego zaprojektowania wystawy litery potraktowane jako element wizualnej gry, uwrażliwiającej odbiorcę na „sygnały”, jakimi są słowa. Przez ekspozycję postaramy się także uzmysłowić ogrom pracy Karła Dedeciusa włożony w przekłady i opracowania literatury polskiej w języku niemieckim. Uzmysłowić go może już sama prezentacja monumentalnego efektu jego dwudziestoletnich wysiłków : 50-tomowej serii Polnische Bibliothek (Biblioteka Polska) obejmującej literaturę polską od średniowiecza po współczesność; a także 7-tomowej „Panorama der polnischen Literatur des 20. Jahrhunderts” („Panorama literatury polskiej XX wieku”). Tej intymnej przestrzeni badań nad literaturą patronować będzie Św. Hieronim, patron cierplivej pracy i wnikliwych studiów. Zostanie także omówiona działalność założonego przez Karła Dedeciusa Instytutu Niemiecko-Polskiego w Darmstadt i jego kulturotwórcza działalność. Dopelnieniem ekspozycji staną się „przykazania” dla tłumaczy autorstwa Karła Dedeciusa, zawarte m.in. w eseju-wykładzie „Sztuka tłumaczenia”, a także udostępniony odbiorcom wybór tekstów – zarówno popularnonaukowych jak i specjalistycznych, których lektura umożliwi zwiększenie wiedzy na temat tego, czym jest tłumaczenie, i zawierających pogłębioną analizę tej czynności. Postaramy się także pokazać, w jaki sposób pracują tłumacze współcześnie.

/ PROGRAM TOWARZYSZĄCY

Karl Dedecius rozumie swoją rolę także symbolicznie: podkreśla, że „Übersetzer” to po niemiecku tłumacz, ale też ktoś kto przenosi, przeprawia na drugą stronę. Mimo że słowa w różnych językach mają odmienne brzmienie, to już ukryte pod nimi znaczenia - mimo różnic wynikających z odmiennych historycznych uwarunkowań i narodowości - odsyłają do wspólnoty doświadczenia świata. W ten sposób pokonują granice i podziały geopolityczne, zbliżając ludzi do siebie. Karl Dedecius odczuwał tę wspólnotę, dzielił się nią i jej pragnął dla przyszłości. Przypominał zarazem o zdolności sztuki do opisanego świata i o tym, że to właśnie poezja i kultura wysoka mogą wyrastać ponad wzajemną nieufność, żal i trudną historię. Symbolicznym otwarciem wystawy na współczesność i na odbiorców będzie stworzenie platformy spotkań i dyskusji łączących się z zagadnieniem języka jako ojczyzny, a zarazem jako granicy, a także z rolą kultury w jednoczącej się Europie.

W ten sposób ciężar zostanie przeniesiony z obiektów i przedmiotów na procesy zachodzące między ludźmi i pomoże im określić swoje miejsce w tworzeniu relacji między osobami z różnych grup, a także zrozumieć procesy kształtujące relacje międzyludzkie. Będzie się składał z następujących wydarzeń:

/ PLATFORMA DYSKUSYJNA Z UDZIAŁEM PISARZY I TŁUMACZY Z POLSKI, NIEMIEC, UKRAINY, ROSJI I BIAŁORUSI

Międzynarodowe spotkanie o zagadnieniach związanych z tłumaczeniem jako środkiem dialogu, wymiany i współpracy w czasie redefinicji pojęcia Europy, a nawet zmian ustroju politycznego.

Karl Dedecius swoją działalnością dążył do budowania mostów między Polską a Niemcami, ważna była dla niego Europa, w której panują wolność i demokracja. Symbolicznym uwidocznieniem roli tłumaczy staje się ich rola w czasie przemian, kiedy te osoby zawsze będące w cieniu, można powiedzieć że niewidzialne umożliwiają obieg informacji i są ich niezbędnymi pośrednikami. Można więc pytać, skąd pochodzi głos który słyszymy? Tą konferencją chcemy odsłonić kuliszy roli tłumaczy w ponadnarodowym dialogu. Do udziału w dwóch panelach dyskusyjnych planujemy zaproszenie czterech tłumaczy – pośredniczących w dialogu z różnymi narodami, a także tłumaczy i poetów młodego pokolenia z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Niemiec i Polski. Dodatkowo odbędą się wieczory autorskie zaproszonych twórców.

Partner: Dom Literatury w Łodzi.

/ WARSZTATY LABORATORIUM PRZYSZŁOŚCI

Spotkanie z udziałem młodych ludzi o jednoczącej się Europie i zagadnieniach z nią związanych, a także wpływie jednostki na rzeczywistość. Forma proponowanych przez Muzeum Miasta Łodzi warsztatów sprzyjać będzie wspólnemu namysłowi nad współczesnym znaczeniem takich pojęć jak granica, wolność, nacjonalizm, patriotyzm, migracja, emigracja, wspólna Europa i swoją rolę w tej rzeczywistości. Będzie to okazja do zastanowienia się, czy ich znaczenie uległo zmianie? Czy straciły na ostrości, czy też może nabrały innego sensu i odnoszą się do nowych już kwestii? Czy odnoszą się głównie do stosunków polsko-niemieckich, czy może obejmują dziś nowe grupy osób i grup narodowościowych? Punktem wyjścia do dyskusji będzie etiuda dokumentalna poświęcona postaci Karla Dedeciusa „Między sąsiadami – pośrednik” (reż. Peter Vogt, 2000). Efektem pracy młodzieży będzie moderowana debata w Muzeum Miasta Łodzi, a także stworzenie scenariusza lekcji do wykorzystania przez nauczycieli łódzkich szkół.

Partner: Publiczne Gimnazjum Nr 43 im. Karla Dedeciusa w Łodzi.

/ WARSZTATY W PRZESTRZENI WSPÓLNEJ

W ramach wydarzeń towarzyszących wystawie odbędą się także działania w przestrzeni publicznej Łodzi, zogniskowane wokół takich zagadnień jak Pamięć, Dom, Ojczyzna, Granica. Wspierać one będą kontakty pomiędzy ludźmi z różnych społecznych, kulturalnych i religijnych środowisk aby lokalnej publiczności - mieszkańcom Łodzi, miasta o tradycji wielokulturowej – pomóc zrozumieć współczesną wielokulturowość miasta.

Ich istotną częścią staną się aktywności zaprojektowane z myślą o mieszkańcach domu przy ul. Wólczańskiej 146 – kamienicy z końca XIX wieku, miejsca zamieszkania Karla Dedeciusa w łódzkim okresie jego życia. Zostaną tam przeprowadzone warsztaty posługujące się językiem plastycznym i językiem dramy, a także performatywne czytanie literatury, aby nawiązując do tożsamości tego miejsca zwiększyć wiedzę jego mieszkańców o Karlu Dedeciusie i wzbogacić ofertę kulturalną tego odległego od wszelkich placówek muzealnych miejsca i zapewnić jego mieszkańcom zajęcia wzbogacające kreatywność, ułatwiające świadomą komunikację.

Partner: łódzcy animatorzy kultury.

/ PUBLIKACJA

Obchodom będzie towarzyszyła dwujęzyczna publikacja zawierająca materiał fotograficzny przybliżający postać wybitnego tłumacza i jego działalność, a także teksty wystąpień prelegentów dwujęzycznej konferencji naukowej poświęconej postaci Karla Dedeciusa w Collegium Polonicum w Słubicach/Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie nad Odrą (24-26 września 2015), przybliżających poruszane problemy związane z rolą tłumacza i literatury w dialogu międzynarodowym.

Współorganizatorzy i partnerzy:

Katedra Badań Niemcoznawczych Uniwersytetu Łódzkiego
Dom Literatury w Łodzi
Collegium Polonicum, Słubice
Karl Dedecius Archiv, Frankfurt an der Oder
Robert Bosch Stiftung

**PT TEPIS JAKO PARTNER KONFERENCJI
PROMUJE SIOSTRZANE STOWARZYSZENIE:**

STOWARZYSZENIE TŁUMACZY POLSKIEGO JĘZYKA MIGOWEGO

**ma wielką przyjemność ogłosić,
że w dniach 11-13 września 2015 roku
będzie organizowało 22 konferencję
Europejskiego Forum Tłumaczy Języka Migowego (efsli).**

efsli to organizacja non-profit, zrzeszająca organizacje tłumaczy języków migowych z całej Europy, od ponad 20 lat działająca na rzecz profesjonalizacji i uznania zawodu tłumaczy języków migowych w Europie.

Coroczne konferencje efsli to bardzo szczególne wydarzenia dla środowiska tłumaczy języków migowych w Europie, cieszące się ogromnym zainteresowaniem słyszących i Głuchych tłumaczy.

Jak żadne inne przyczynia się do rozwoju i profesjonalizacji, a także, co nie mniej istotne, integracji tej grupy zawodowej, zapewniając możliwość wymiany wiedzy oraz doświadczeń zawodowych i dobrych praktyk pomiędzy tłumaczami europejskich języków migowych. Tworzą znakomitą płaszczyznę do budowania międzynarodowej sieci profesjonalnego wsparcia. Konferencje efsli mają bardzo istotne znaczenie społeczne, w szczególności dla tłumaczy i ich klientów z krajów, w których są organizowane. Prestiż efsli pomaga zwrócić uwagę na rangę problemu tłumaczenia języka migowego, na rolę, jaką w komunikacji pomiędzy społecznością głuchych i słyszącym społeczeństwem odgrywa tłumacz języka migowego.

Dlatego jesteśmy tak dumni, że w 2015 roku po raz pierwszy konferencja efsli odbędzie się w Polsce!

Temat tegorocznej konferencji brzmi:

**To say or not to say – challenges
of interpreting from sign language
to spoken language**

(Powiedzieć czy nie powiedzieć
– wyzwania w tłumaczeniu
z języka migowego na foniczny)

Konferencja będzie poświęcona tłumaczeniu z języka migowego na foniczny, rozważaniom na temat problemów, z jakimi borykają się tłumacze języków migowych w tłumaczeniu w tym kierunku, kształcenia tłumaczy w zakresie poprawnego tłumaczenia i zapewniania usług wysokiej jakości.

Konferencja efsli 2015 odbędzie się w hotelu Novotel Warszawa Centrum. Przewidujemy, że weźmie w niej udział około 300 uczestników z całej Europy: tłumacze, przedstawiciele językoznawstwa, nauk humanistycznych, społecznych i politycznych badacze i studentów.

Gorąco zapraszamy wszystkich do wzięcia udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie www.efqli.org/2015 oraz na profilu konferencji na stronie www.facebook.com/efqli2015inWarsaw

Serdecznie zapraszamy!!!

Zarząd Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego

Międzynarodowa konferencja efsli 2015
w Warszawie

Więcej informacji
o konferencji
na stronie internetowej:
www.efqli.org/2015

Termin konferencji:
11-13 września 2015

efsli 2015
To say or not to say
- challenges of interpreting from
sign language to spoken language

Stowarzyszenie Tłumaczy Polskiego Języka Migowego

OPINIA PRAWNA MEC. PAWŁA GUGAŁY
ETYKA ZAWODOWA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH
- CZY UDOSTĘPNIANIE KARTEK *IN BLANCO* JEST DOZWOLONE?

Do Rady Naczelnej PT TEPIS coraz częściej docierają od tłumaczy przysięgłych informacje o procederze wymuszania przez niektóre biura tłumaczeń oddawania im do dyspozycji podpisanych i ostemplowanych pieczęcią tłumacza przysięgłego kartek *in blanco* pod groźbą zerwania współpracy. Biura te tłumaczą to koniecznością usprawnienia procesu obiegu dokumentów i powołują się przy tym na opinie prawne, zgodnie z którymi „zachowanie tłumacza przysięgłego, który drogą elektroniczną dostarcza do biura tekst tłumaczenia nie realizuje znamion żadnego czynu zabronionego”. Prezentowany jest również pogląd, że „nie narusza przepisów prawa karnego zachowanie pracownika biura tłumaczeń, który na opieczętowanej i podpisanej *in blanco* przez tłumacza przysięgłego kartce umieszcza, a następnie drukuje tłumaczenie. Jest to bowiem czynność techniczna, dzięki której dokument uzyskuje przewidzianą przez przepisy prawa formę”.

Z tymi stwierdzeniami nie sposób się nie zgodzić. Rzeczywiście to od tłumacza zależy, w jakiej formie przekaże do biura swój tekst. Jeżeli godzi się na to, że biuro bez żadnej rekompensaty dla niego będzie wykorzystywało opracowany przez niego niekiedy niemałym wysiłkiem szablon dokumentu, to nie można mu tego zabronić. Podobnie trudno mówić o popełnieniu przestępstwa przez pracownika biura tłumaczeń, jeżeli nie dopuścił się merytorycznej ingerencji w wykonane tłumaczenie. Mankamentem przywoływanych opinii jest jednak to, że nie uwzględniają one całokształtu okoliczności towarzyszących przekazaniu – jak to eufemistycznie ujęto – tłumaczenia w drodze elektronicznej.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie i zanalizowanie kilku, moim zdaniem, najbardziej typowych sytuacji, w jakich tłumacz może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej za dopuszczenie się przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, o których mowa w rozdziale XXXIV Kodeksu karnego (art. 270 do 277 k.k.).

PRZYPADEK NR 1

Tłumacz „sprzedaje” do biura tłumaczeń kartki *in blanco* za określone wynagrodzenie i nie interesuje się ich dalszym losem. W rzeczywistości tłumaczenie wykonuje zatem ktoś inny (nierzadko niewykwalifikowani pracownicy biura bądź studenci).

Artykuł 271 k.k. brzmi następująco:

§ 1. Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

O ile tłumacz przysięgły nie jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 k.k., to nie powinno budzić wątpliwości, że **jest on osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu**. Takie uprawnienie wynika bowiem wprost z art. 13 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (zwanej dalej „ustawą o TP”). **Przestępstwa poświadczenia nieprawdy można się dopuścić jedynie umyślnie**, przy czym sprawca musi obejmować swoją świadomością, że poświadcza nieprawdę oraz że poświadczenie to dotyczy okoliczności mających znaczenie prawne (por. A Marek, Komentarz do art. 271 Kodeksu karnego, System informacji prawnej LEX).

Zgodnie z art. 9 § 1 k.k. czyn zabroniony popełniony jest **umyślnie**, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest **chce go popełnić** (zamiar bezpośredni) albo przewidując możliwość jego popełnienia, **na to się godzi** (zamiar ewentualny).

W opisanym powyżej stanie faktycznym nie można wykluczyć działania tłumacza w zamiarze bezpośrednim. Skoro bowiem przekazuje kartki *in blanco* i nie wykonuje tłumaczenia, to nie tylko godzi się, ale wręcz wyraża wolę, by tłumaczenie wykonał ktoś inny. Poświadczenie nieprawdy polega w tym przypadku na potwierdzeniu zgodności tłumaczenia z tekstem wyjściowym, z którymi tłumacz się nie zapoznał.

Z reguły organ ścigania nie będzie miał również większych problemów z wykazaniem, że dokonano poświadczenia nieprawdy co do **okoliczności, która ma znaczenie prawne**. Co do zasady tłumaczenie poświadczone wykonywane jest w celu jego wykorzystania w postępowaniu prowadzonym na podstawie obowiązujących przepisów prawa dla wykazania okoliczności, które dla zainteresowanego mają znaczenie prawne (zgon osoby bliskiej, urodzenie dziecka, zawarcie małżeństwa, ukończenie studiów, posiadanie uprawnienia do ubiegania się o emeryturę itp.). Ponieważ tłumacz za oddanie do dyspozycji kartek *in blanco* otrzymał wynagrodzenie, prawdopodobnym jest zakwalifikowanie jego czynu jako zagrożone surowszą karą przestępstwo z art. 271 § 3 k.k., ponieważ jego działanie miało na celu osiągnięcie korzyści majątkowej.

PRZYPADEK NR 2

Tłumacz przesyła do biura tłumaczeń kartki *in blanco*. Następnie biuro przesyła tłumaczowi e-mailem skan dokumentu do przetłumaczenia. Tłumacz tłumaczy dokument. Ponieważ „klient powiedział, że ma oryginał”, w formule poświadczającej tłumacz pisze: „Poświadczam niniejszym zgodność powyższego tłumaczenia z okazanym mi oryginałem dokumentu sporządzonego w [określonym] języku obcym.” lub „Poświadczam niniejszym zgodność powyższego tłumaczenia z okazanym dokumentem sporządzonym w języku obcym” i odsyła do tłumaczenie biura.

W tej sytuacji tłumacz poświadcza nieprawdę co do tego, że tłumaczenia dokonano z oryginału dokumentu. Robi to przy tym w sposób zupełnie świadomy, ponieważ, skoro

„klient powiedział, że ma oryginał”, to nie widział go nawet pracownik biura. Na marginesie należy wskazać, że zapewnienie pracownika biura o tym, że widział oryginał bądź jest w jego posiadaniu również niewiele zmienia, ponieważ żaden przepis nie upoważnia tłumacza przysięgłego do delegowania swoich uprawnień w zakresie osobistego przekonania się o autentyczności dokumentu. Wręcz przeciwnie, art. 14 pkt. 1) ustawy o TP obliguje go do wykonywania powierzonych zadań „ze szczególną starannością i bezstronnością”. Tym samym działanie tłumacza również może być potraktowane jako zamiar bezpośredni i zakwalifikowane jako przestępstwo z art. 271 § 3 k.k.

Dodatkowo tłumacz nie ma pewności co do tego, czy osoba nieuprawniona nie dokona ingerencji merytorycznej w treść przesłanego przez niego e-mailem tłumaczenia. W przypadku zmiany treści dokumentu przez pracownika biura, na co tłumacz – oddając kartki *in blanco* się godzi (tj. działa z winy umyślnej w zamiarze ewentualnym), jego działanie może być uznane za **pomocnictwo w fałszerstwie dokumentu** (art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k.). Zgodnie bowiem z art. 270 § 1 k.k. kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub **przerabia dokument** lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. **Pomocnikiem** jest natomiast w myśl art. 18 § 3 k.k. ten, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, **w szczególności dostarczając narzędzie**, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na § 3 art. 270 k.k., który penalizuje już nawet samo **przygotowanie do przestępstwa fałszerstwa dokumentu**. Nawet zatem w sytuacji, gdy pracownik biura nie wykorzysta kartek *in blanco* w sposób sprzeczny z wolą tłumacza, już samo ich gromadzenie może wzbudzić zainteresowanie organów ścigania i narazić tłumacza na odpowiedzialność z art. 270 § 3 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k. (pomocnictwo w przygotowaniu do fałszerstwa dokumentów).

PRZYPADEK NR 3

Tłumacz przesyła do biura tłumaczeń kartki *in blanco*. Następnie biuro przesyła tłumaczowi e-mailem skan dokumentu do przetłumaczenia. Tłumacz tłumaczy dokument. W formule poświadczającej pisze: „Poświadczam niniejszym zgodność powyższego tłumaczenia z okazanym mi skanem (kopią) dokumentu sporządzonego w [odpowiednim] języku obcym” i odsyła tłumaczenie do biura.

W tej sytuacji tłumaczowi trudno będzie wprawdzie postawić zarzut bezpośrednio z art. 271 § 1 bądź 271 § 3 k.k., aktualne pozostają jednak uwagi odnoszące się do ryzyka opisanego w przypadku nr 2 (czyli ryzyka popełnienia przestępstwa w formie pełnomocnictwa).

PRZYPADEK NR 4

Tłumacz nie udostępnia kartek *in blanco*. Biuro przesyła tłumaczowi e-mailem skan dokumentu do przetłumaczenia. Tłumacz dostarcza do biura (kurierem lub osobiście) tłumaczenie. W formule poświadczającej pisze: „Poświadczam niniejszym zgodność powyższego tłumaczenia z okazanym mi oryginałem dokumentu sporządzonego w [określonym] języku obcym.” lub „Poświadczam niniejszym zgodność powyższego tłumaczenia z okazanym dokumentem sporządzonym w języku obcym.”

W powyższej sytuacji tłumacz naraża się „jedynie” na zarzut popełnienia przestępstwa z art. 271 § 1 albo 271 § 3 k.k.

Warto również być świadomym treści art. 233 § 4 k.k., zgodnie z którym kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest również pogląd, że między przepisami art. 271 § 1 oraz art. 233 § 4 może zachodzić tzw. kumulatywny zbieg przepisów, tzn. możliwe jest popełnienie jednym czynem przestępstw z art. 271 § 1 k.k. i art. 233 § 4 k.k. (art. 271 § 1 w zb. z art. 233 § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.), co w niektórych przypadkach może skutkować surowszą karą (por. postanowienie SN z dnia 23 września 2008 r., I KZP 18/08, OSNKW 2008, nr 10, poz. 79).

Podsumowując należy stwierdzić, że wspomniane opinie prawne sporządzane na zlecenie niektórych biur tłumaczeń zawierają – nierzadko przekonujące – argumenty przemawiające za tym, że pracownicy biur tłumaczeń nie popełniają przestępstwa w związku z przekazywaniem im przez tłumaczy kartek *in blanco*. Oznacza to jednak, że **pełne ryzyko z tym związane spoczywa na tłumaczu**, który narażony jest na odpowiedzialność karną nawet w przypadku bezkarności osób, którym przekazuje kartki *in blanco*. Taka sytuacja stwarza także ryzyko wywierania na tłumacza dodatkowej presji w sytuacji, gdy będzie chciał zerwać współpracę, bądź też czyni go bardziej podatnym na sugestie terminologiczne, co godzi w statuowaną w art. 14 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego zasadę bezstronności tłumacza przysięgłego.

Nie wolno bagatelizować także niebezpieczeństw, jakie proceder przekazywania kartek *in blanco* może nieść ze sobą na kanwie prawa cywilnego. Kartka opatrzona podpisem tłumacza może być bowiem wykorzystana w obrocie prawnym wbrew jego woli (np. jako weksel). Niewykluczona jest także możliwość kierowania przez finalnego klienta biura tłumaczeń roszczeń wobec tłumacza w sytuacji, gdy zostanie on narażony na szkodę w związku z kwestionowaniem autentyczności bądź prawidłowości wykonanego tłumaczenia.

Opr. mec. Paweł Gugala, adwokat i tłumacz przysięgły

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Oto problemy, z jakimi na co dzień spotykają się tłumacze przysięgli i zwracają się do nas o poradę. W konsultacji z właściwymi komórkami Ministerstwa Sprawiedliwości, innych urzędów i instytucji oraz z doradcami podatkowymi lub znawcami przedmiotu, udzieliliśmy odpowiedzi w następujących kwestiach.

WYKONYWANIE TŁUMACZEŃ POŚWIADCZONYCH DLA SĄDÓW NA ZASADZIE DZIAŁALNOŚCI WYKONYWANEJ OSOBIŚCIE LUB W RAMACH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – MOŻLIWOŚĆ WYBORU

Do tej pory tłumaczenia sporządzone na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości z założenia nie były wykonywane w ramach działalności gospodarczej. Była to działalność wykonywana osobiście na rzecz danego organu, który zlecał wykonanie określonej czynności (sporządzenie tłumaczenia) nie podmiotowi gospodarczemu, lecz konkretnemu tłumaczowi przysięgiemu odpowiedzialnemu osobiście za wykonanie powierzonej mu czynności, powołując tłumacza przysięgłego imiennie do wykonania tejże czynności niezależnie od tego, czy tłumacz taki prowadzi działalność gospodarczą, czy też nie (podstawa prawna: art. 13 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991 Nr 80 poz. 350 ze zm.)).

W dniu 22 maja 2014 r. Minister Finansów wydał interpretację ogólną nr DD2/033/30/KBF/14/RD-47426 w sprawie możliwości zaliczenia (w określonych warunkach) przychodów wymienionych w katalogu przychodów z działalności wykonywanej osobiście do źródła – działalność gospodarcza (Dz. Urz. MF z 2014 r., poz. 21). Interpretacja ta umożliwia m.in. tłumaczom przysięgłym wybór, czy wolą zaliczyć przychody uzyskiwane w ramach zleceń od organów wymiaru sprawiedliwości do działalności gospodarczej, czy rozliczać je jako dochody uzyskiwane osobiście.

W związku z tym, jeśli za tłumaczenia wykonywane na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości tłumacz przysięgły woli wystawiać faktury w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej i samodzielnie odprowadzać zaliczki na podatek dochodowy, to należy złożyć w sekretariacie organu wymiaru sprawiedliwości stosowne oświadczenie, że czynności tłumacza przysięgłego są przez danego tłumacza przysięgłego wykonywane w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej i w związku z tym tłumacz zobowiązuje się do samodzielnego odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy stosownie do obowiązujących przepisów (art. 10 ust. 1 pkt 3 u.p.d.o.f.). Po złożeniu oświadczenia można organom wymiaru sprawiedliwości wystawiać faktury w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej.

POUFNOŚĆ W PRACY TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Czy przekazanie tekstu tłumaczenia poświadczonego do korekty innemu tłumaczowi narusza obowiązek zachowania poufności? Czy tłumaczenie poświadczone można w ogóle oddawać do korekty?

Tłumacz przysięgły jest zobowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej. Już w momencie ustanowienia tłumacz składa wobec Ministra Sprawiedliwości ślubowanie według roty następującej treści: „Mając świadomość znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed

prawem, przyrzekam uroczyście, że powierzone mi zadania tłumacza przysięgłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej oraz kierując się w swoim postępowaniu uczciwością i etyką zawodową”. Ponadto, art. 14 pkt. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego nakłada na tłumacza przysięgłego zobowiązanie do zachowania w tajemnicy faktów i okoliczności, z którymi zapoznał się w związku z tłumaczeniem.

Zgodnie z § 6 Kodeksu tłumacza przysięgłego „tłumacz przysięgły zobowiązany jest do zachowania tajemnicy zawodowej, którą objęte są wszelkie informacje uzyskane w związku z tłumaczeniem, w tym również informacje, których nieumyślne ujawnienie zagrażałoby bezpieczeństwu obrotu gospodarczego, oraz ponosi całkowitą odpowiedzialność osobistą za sposób one ich przechowywania w każdej postaci, w tym również w formie zapisu elektronicznego z zastosowaniem dostępnych środków technicznych”.

W związku z powyższym, w sytuacji, gdy zamawiającym jest biuro tłumaczeń, tłumacz zobowiązany jest do zachowania tajemnicy wobec biura, zatem oddanie tłumaczenia do korekty do tegoż biura nie stanowi naruszenia tajemnicy. Inna natomiast rzecz to przesyłanie do biura tekstu w formacie edytowalnym w celu jego korekty - choć nie stanowi to żadnego naruszenia, jednak szanujący się tłumacz przysięgły, który chce pracować z biurem na zasadach partnerskich, powinien przekazywać do biura tłumaczenie poświadczony wyłącznie w formie wydruku (ponieważ nie ma żadnej gwarancji, że biuro w przyszłości nie wykorzysta bez wiedzy tłumacza tekstu dostarczonego w edytorze tekstu zlecając innemu tłumaczowi nanieśnienie niewielkich zmian i oszczędzając w ten sposób na rozliczeniach).

Jeśli zamawiającym jest klient bezpośredni, to przysyłając tekst innemu tłumaczowi czy konsultantowi do korekty nigdy nie mamy pewności, czy nie wpadnie on w niepożądaną ręce. Konsekwencje tego rodzaju sytuacji zostały wyczerpująco omówione w komentarzu do Kodeksu tłumacza przysięgłego (str. 44-45) - warto się z tym komentarzem zapoznać!

Ogólna rada dla adeptów zawodu - należy chronić wszystkie teksty źródłowe, nie przekazywać ich tłumaczenia osobom niepowołanym lub przekazywać je wyłącznie osobom zaufanym, ale dopiero po usunięciu danych dotyczących osób lub instytucji, o których mowa w tych dokumentach, nie ujawniać żadnych danych dotyczących klientów w przypadkowych rozmowach i we wszelkich innych sytuacjach, w których tłumacz może być posądzony o nieumyślne ujawnienie tajemnicy zawodowej.

CZY TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY MOŻE SPORZĄDZIĆ POŚWIADCZONY ODPIS DOKUMENTU?

Czynność poświadczania autentyczności odpisu jest przewidzianą w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego czynnością para notarialną, jednak dotyczy ona wyłącznie pism i tekstów obcojęzycznych. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego tłumacz przysięgły jest bowiem uprawniony do „sporządzania poświadczonych odpisów pism w języku obcym, sprawdzania i poświadczania odpisów pism, sporządzonych w danym języku obcym przez inne osoby”.

W praktyce oznacza to, że tłumacz jest uprawniony do:

- samodzielnego sporządzenia poświadczonego odpisu dokumentu w języku obcym – tłumacz kseruje oryginał, umieszcza na odpisie – pod tekstem lub z braku miejsca na odwrocie arkusza - w pełnym brzmieniu formułę poświadczającą, w której stwierdza zgodność odpisu dokumentu (określonego z nazwy) oraz opatruje swoją pieczęcią i własnoręcznym podpisem pod tekstem formuły poświadczającej;

- do sprawdzenia i poświadczenia odpisu dokumentu w języku obcym sporządzonego przez inną osobę i przedstawionego tłumaczowi do poświadczenia – po sprawdzeniu zgodności przedstawionej kopii z oryginałem - tłumacz umieszcza na odpisie w pełnym brzmieniu formułę poświadczającą, w której stwierdza zgodność odpisu dokumentu (określonego z nazwy) oraz opatruje swoją pieczęcią i własnoręcznym podpisem pod tekstem formuły poświadczającej.

Należy pamiętać, że prawo sporządzania odpisów pism obcojęzycznych dotyczy wyłącznie tego języka obcego, w zakresie którego tłumaczowi przysięgiemu nadano uprawnienia do wykonywania zawodu.

Warto też sobie przy tej okazji utrwalić świadomość, że prawo to nie dotyczy w żadnym razie sporządzania odpisów pism w języku polskim, do czego czasem namawiają tłumacze „pomysłowi” klienci, nie zdając sobie sprawy, że jest to nakłanianie do karalnego nadużycia kompetencji zawodowych.

CZY ORGANY WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI MAJĄ PRAWO ŻĄDAĆ PRZESŁANIA TŁUMACZENIA NA NOŚNIKU ELEKTRONICZNYM W CELU SPRAWDZENIA NA WŁASNĄ RĘKĘ LICZBY ZNAKÓW W TŁUMACZENIU PRZED ZLECENIEM PŁATNOŚCI?

Tego rodzaju żądanie ze strony zleceniodawcy to niewątpliwie przykra dla tłumacza przysięgłego sytuacja, czujemy się bowiem podejrzewani o nieuczciwość. Jednak należy pamiętać, że ani ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego, ani rozporządzenia wykonawcze do ustawy nie regulują tej kwestii. W związku z tym, że ustawodawca takiego obowiązku nie wprowadził, organy wymiaru sprawiedliwości nie mają żadnych podstaw prawnych do żądania wersji elektronicznej sporządzonego przez tłumacza przysięgłego tłumaczenia poświadczonego na potrzeby skontrolowania liczby znaków. Poza tym, tłumacze przysięgli podlegają kontroli wojewody, a nie bezpośredniego zleceniodawcy, czyli organu wymiaru sprawiedliwości (czego czasem przedstawiciele organów wymiaru sprawiedliwości zwyczajnie nie są świadomi). Ponadto, należy pamiętać, że tłumacz przysięgły nie ma obowiązku przechowywania zapisów elektronicznych sporządzonego przez siebie tłumaczenia.

SZWAJCARSKI FORMULARZ DLA TŁUMACZA

Tłumacze przysięgli języka niemieckiego mogą spotkać się ze strony klientów przekazujących dokumenty do szwajcarskich urzędów stanu cywilnego z prośbą nie tylko o dokonanie tłumaczenia tych dokumentów, ale także o wypełnienie formularza.

Jest to standardowy formularz zawierający, oprócz danych tłumacza oraz oświadczenia o bezstronności, pouczenie o odpowiedzialności za składanie fałszywych oświadczeń. W Polsce tego rodzaju formularze do zleceń dołącza czasem np. prokuratura.

Wymóg wypełnienia takiego formularza powstał w związku z brakiem instytucji tłumacza przysięgłego w Szwajcarii z uwagi na fakt, że do urzędów i instytucji trafiają tłumaczenia różnej jakości. Taki obowiązek nałożono również na tłumaczenia poświadczane opatrzone apostille, pieczęcią oraz podpisem, które pochodzą spoza terytorium Szwajcarii. Tłumaczenia, do których nie jest dołączony wypełniony przez tłumacza formularz, nie są przez szwajcarskie urzędy przyjmowane.

W TŁUMACZENIACH POŚWIADCZONYCH NIE „TŁUMACZYMY” IMION ANI NAZWISK

Co należy zrobić, gdy klient prosi tłumacza przysięgłego o umieszczenie polskiego lub obcojęzycznego odpowiednika imienia przy imieniu osoby w tłumaczonym dokumencie, np. metrykalnym?

Należy uprzejmie odmówić i nie wpisywać żadnych polskich bądź obcojęzycznych odpowiedników imienia. Zgodnie z paragrafem 34 ust. 2 Kodeksu tłumacza przysięgłego „imiona i nazwiska zapisane w alfabecie łacińskim należy przytaczać w tekście tłumaczenia na język polski wyłącznie w pisowni oryginalnej, zaś w alfabetych niełacińskich – w wersji transkrybowanej i oryginalnej, nie stosując w żadnym razie istniejących polskich odpowiedników imion ani spolszczonych form nazwisk obcojęzycznych”.

Jeśli tłumacz przysięgły ma jakiegokolwiek wątpliwości lub klient twierdzi, że zapis imienia i nazwiska w tym konkretnym dokumencie zawiera błąd itp., zawsze można zamieścić w tłumaczeniu uwagę tłumacza, np. o takiej treści: [*Uwaga tłumacza: pisownia imion i nazwisk w tłumaczeniu zgodnie z pisownią w dokumencie źródłowym*].

KASY FISKALNE

W dniu 4 listopada 2014 r. Minister Finansów wydał Rozporządzenie w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (tzw. „kas fiskalnych”). Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. i będzie obowiązywać w latach 2015 – 2016. W porównaniu do obecnego stanu prawnego dla tłumaczy nie wprowadzono żadnych zmian.

Główne zasady dot. prowadzenia ewidencji:

1) **Tłumacz nie ma obowiązku posiadania kasy rejestrującej jeżeli świadczy usługi tylko i wyłącznie na rzecz firm (w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) lub organizacji, organów administracji państwowej i samorządowej.**

2) **Jeżeli tłumacz świadczy usługi na rzecz tzw. ludności, czyli osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej i rolników ryczałtowych (tj. rolników, którzy nie są czynnymi podatnikami VAT) – musi, co do zasady, prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących (art. 111 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług).**

3) W Rozporządzeniu przewidziano **zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania:**

a) **Zwolnienie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia:**

Zwalnia się z obowiązku ewidencjonowania w danym roku podatkowym, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2016 r., podatników, u których kwota obrotu realizowanego na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym **kwoty 20 000 zł**, a w przypadku podatników rozpoczynających w poprzednim roku podatkowym świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, jeżeli kwota obrotu z tego tytułu nie przekroczyła, w proporcji do okresu wykonywania tych czynności w poprzednim roku podatkowym, kwoty 20 000 zł.

Zwolnienie to nie obowiązuje w przypadku podatników, którzy w poprzednim roku podatkowym byli obowiązani do ewidencjonowania lub przestali spełniać warunki do zwolnienia.

Zwolnienie to traci moc po upływie dwóch miesięcy następujących po miesiącu, w którym podatnik przekroczył obrót realizowany na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych w kwocie 20 000 zł.

b) Zwolnienie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia:

Zwalnia się z obowiązku ewidencjonowania w danym roku podatkowym, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2016 r., podatników rozpoczynających po dniu 31 grudnia 2014 r. świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, jeżeli przewidywany przez podatnika obrót z tego tytułu nie przekroczy, w proporcji do okresu wykonywania tych czynności w danym roku podatkowym, **kwoty 20 000 zł.**

Zwolnienie traci moc po upływie dwóch miesięcy następujących po miesiącu, w którym podatnik przekroczył obrót z tytułu świadczenia usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, w proporcji do okresu wykonywania tych czynności, w kwocie 20 000 zł.

Uwaga: *limit uprawniający do zwolnienia z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących, o którym mowa w punktach a) i b) powyżej, dotyczy kwoty obrotu, a nie wyniku finansowego (dochodu). Aby obliczyć kwotę obrotu, należy zsumować sprzedaż na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych z wyłączeniem sumy sprzedaży na rzecz firm i instytucji. Jest to niska kwota (średnio miesięcznie ok. 1667 zł).*

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz.U. 2014 z dnia 7 listopada 2014 r., poz. 1544).

Opr. Joanna Miler-Cassino

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

**Z głębokim żalem zawiadamiamy o śmierci naszego Kolegi Ireneusza Hampela,
tłumacza przysięgłego języka niemieckiego z Konina**

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:

Marzena BIŁAS-JAGLIŃSKA (de)	Katarzyna JANKOWSKA (en)
Ramona BOHGILAJ (it)	Beata KĘDZIA-KLEBEKO (fr)
Beata BRICE (en)	Patrycja KURYSZKO (it)
Monika CHROŚCIELEWSKA (en)	Magdalena MAGACZEWSKA (de)
Milana DŁUGOPOLSKA (it)	Izabela NIEWIADOMSKA (de)
Anna DUDZIŃSKA_FACCA (it)	Joanna OWCZAREK-ROMANISZYN (en)
Alicja FANDREJEWSKA (en)	Danuta PRZEPIÓRKOWSKA (en, ru)
Sylvia FORYŚ-MAJEWSKA (fr)	Czesław RESTEL (ru, en)
Bożena IWANOWSKA (en, ru)	Danuta SZMIGIEL (de)
Katarzyna JAKUBÓW (de)	Maria ZEMAN (en, ru)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Piotr BRANIECKI (en, de)	Agnieszka PASZKIEWICZ (en, de)
Łukasz BRZANA (de)	Karolina PŁOSKA (en)
Marcin CICHOWLAS (de)	Anna RADZISZEWSKA (fr, en)
Bogumiła CIESIELSKA (da)	Karolina ROJEK (en)
Dorota CZACH-WOŁOS (de)	Aleksandra RUTYNA (pt)
Anna DUNIN-DUDKIEWICZ (en)	Joanna RYNKOWSKA-WALCZAK (en)
Katarzyna GADOMSKA (de)	Marzena SOPEL (en)
Katarzyna GRANOSIK (de)	Mariusz STUDZIŃSKI (en)
Anna HALCZAK (hr)	Sylvia ŚWIERŻEWSKA
Ewa HAYWARD (en)	Agnieszka TARGOŃSKA (en)
Milena JEMIELITY (ru)	Bogusława TKACZYK-WOLANIN (de)
Konrad KLIMKOWSKI (en)	Ludmiła WITKOWSKA (ru)
Renata KUJAWSKA (en)	Anna WRÓBLEWSKA (en)
Adam MICHÓŃSKI (en)	Tomasz WZIĄTEK (de)
Joanna MITIRA (de)	Marta ZAWACKA-NAJGEBURSKA (en)
Anna MOZDŻEŃ (en)	Sandra ZALESKA (es)
Magdalena OKŁA (en, es)	Tatiana ZINOWJEWA (ru)
Magdalena PAROL (en)	

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en – angielski, af – afrikaans, ar - arabski, bn – bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh – chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw– hebrajski, gr - grecki, ka – gruziński, hi – hindi, es - hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko – koreański, lt - litewski, la – łaciński, lv - łotewski, mk – macedoński, mn - mongolski, mo-mołdawski, nl – niderlandzki, hy – ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa – pendzabski, fa – perski, pl – polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl – słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA PT TEPIS

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł.

Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

LICZBA CZŁONKÓW PT TEPIS

wynosi obecnie 799;

w tym 229 Członków Zwyczajnych i 38 Członków Ekspertów

*Skarbnik Towarzystwa TEPIS dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej organizacji pożytku publicznego.*

1% KRS 0000077499

*Uprzejmie informujemy również, że nasze Towarzystwo
ma prawo otrzymać 1% podatku dochodowego.
Prosimy o rozpowszechnienie tej informacji
i zachęcamy do przekazywania 1% podatku dochodowego
na działalność PT TEPIS.*

Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego
wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej
wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.
w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (*Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131*)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem niełacińskim lub ideogramami

PLN	I	II	III	IV
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:	23,00	24,77	30,07	33,61
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)	46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów:				
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną				
▪ sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym	28,75	30,96	37,59	42,01
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)				
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę (50%)	11,50	12,38	15,03	16,80
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:	30,07	35,38	40,69	49,54
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)	60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów:				
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną				
▪ sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym	37,59	44,22	50,86	61,92
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)				
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczanego odpisu pisma w języku obcym (50%)	15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)	9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy	39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy	60,14	70,76	81,38	99,08

Redakcja: *Joanna Miler-Cassino, Zofia Rybińska, Dorota Staniszevska-Kowalak*

Autorzy materiałów: *Marta Czyżewska, Ewa Dmyterko, Paweł Gugala, Anna Halczak, Danuta Kierzkowska, Krystyna Kołodziej, Patrycja Kuryszko, Joanna Miler-Cassino, Zofia Rybińska, Dorota Staniszevska-Kowalak, Aleksandra Podgórnjak-Musil, Edward Szędziorz, Biuro PT TEPIS*

Biuletyn TEPIS, ul. Krasieńskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.